

انفاذ قانون ستندرد

ملی افغانستان

گامی به سوی

پیشرفت این اداره

امضای موافقتنامه همکاری فی مابین ادارهٔ مستقل ملی ستندرد (انسا) و سازمان ستندرد
جمهوری تاجکستان

در برگ های این شماره:

پلان ستراتیژیک پنج ساله اداره ملی ستندرد.....

سرمقاله-

د ستندرد جوړولو په برخه کې د همکارۍ تړون لاسلیک

شورای عالی ستندرد

قانون ستندرد

کودهای ساختمانی (کمیته مشورتی)

تجلیل از روز جهانی ستندرد

ستندرد های تصویب شده

آلاینده های محیط زیست

اهمیت ستندرد ادویه و لوازم آرایشی

سرک سازی در افغانستان

سرتیفیکیشن

د امریکا د ستندرد او آزمایشتونو اداری (ASTM) د.....

از دوربین ستندرد

ستندرد از دیدگاه مردم

ستندرد با رشد سکتور خصوصی

سنگهای وزنه

ستندرد و غیر ستندرد

معرفی سازمان جهانی سارسو

ظرفیت سازی

صاحب امتیاز: اداره مستقل ملی ستندرد

مؤسس: پوپل زی پوپل

مدیر مسوول: پوهنیار دوکتور مجیب الرحمن خطیر

هیأت تحریر:

داکتر احسان الله نیازی

دوکتور محمد وکیل رحیمی

دوکتور سید حسیب احمدی

انجنیر نفیسه ستانکزی

انجنیر غلام سرور همگام

انجنیر یار محمد ایوبی

به اتمام: ایمل عازم مدیر عمومی مطبوعات و آگاهی عامه

از تمام خواننده گان گرامی احترامانه تقاضا می شود، تا با نظریات و پیشنهادات سازنده خویش، ما را در نشر شماره های بعدی این فصلنامه همکاری نمایند.

آدرس: اداره مستقل ملی ستندرد، پارک های صنعتی، سرک کابل - جلال آباد

شماره تماس: 0752041445 (+93)

ایمیل آدرس: www.ansa.gov.af
magazine@ansa.gov.af

پست بکس: 5172 پوسته خانه مرکزی

پلان استراتژیک پنج ساله اداره ملی ستندرد - نقطه عطف در انکشاف زیر بنای کیفیت در

افغانستان

و صادراتی را حمایت نماید. یکی از اقدامات ارزنده در راستای دستیابی به هدف ارتقای ظرفیت سکتور خصوصی افغانستان به منظور رهبری فعالیت های اقتصادی تاسیس اداره ملی ستندرد (انسا) بود. از جمله چالش های متعددی که سکتور خصوصی در افغانستان با آن مواجه است، انسا متعهد به پرداختن به چالش های تکنیکی چون ایجاد زیربنای کیفیت میباشد که شامل مترولوژی، اعتبار دهی، ستندردایزیشن، تصدیقنامه محصولات و سیستم ها، آزمایش و کیفیت میگردد.

هدف از پلان استراتژیک انسا ارایه راهبرد جهت استفاده از سیستم بین المللی ستندرد سازی در راستای دستیابی به رفاه اقتصادی و اجتماعی افغان ها در نظام اقتصاد جهانی میباشد. این امر به ویژه مرتبط به حفظ صحت، مصونیت و محیط زیست، و همچنان بکار گیری ظرفیت های رقابتی در تجارت و اقتصاد میباشد. پلان استراتژیک متذکره رهنمودی برای فعالین عرصه های مترولوژی، اعتباردهی، و ستندرد منجمله انکشاف، کاربرد و تطبیق یک زیربنای ملی کیفیت در مطابقت با ستندرد ها و روش های پذیرفته شده بین المللی میباشد. هدف از تدوین پلان استراتژیک حصول اطمینان از تنظیم فعالیت های ستندرد گذاری در راستای بهبود دستیابی به مارکیت های موجود و متوقعه برای محصولات و خدمات افغانی و همچنان افزایش ظرفیت های رقابتی از طریق انتقال دانش و تکنالوژی معاصر و آگاهی از نیازمندی های بازار جهانی میباشد. مزید بر آن، پلان استراتژیک در تامین نیازمندی های محیط رو به رشد تطبیقی و پالیسی ساز و همچنان تبلور نقش و فواید ستندردگذاری، مترولوژی، اعتبار دهی و ارزیابی مطابقت کمک خواهد نمود.

این پلان استراتژیک برای سالهای ۱۳۹۴ - ۱۳۹۰ تهیه گردیده است. با ملاحظه به ماهیت فعالیت های تکنیکی برای حصول اهداف بلند تعیین شده، نیاز برای منابع کافی مالی، بشری و تکنالوجی کاملاً هویدا و محسوس میباشد. توقع می رود که تطبیق این پلان بهبود چشمگیری را در کیفیت اموال و خدمات افغانستان به میان آورده، و بدین ترتیب دسترسی به بازارهای پرمفعت تر و نتیجتاً اثر گذاری مثبت بر بیلانس تجارتی را تسهیل بخشیده و همچنان سهم ارزنده در تلاش ها برای حمایت از مستهلکین و حفاظت محیط زیست ایفا نماید.

قرار است به زودی پلان استراتژیک متذکره بعد از منظوری شورای عالی ستندرد طی یک کنفرانس به معرفی گرفته شود.

ستندرد ها در سیستم جدید تجارت جهانی به یک اصل اساسی مبدل گردیده اند. با رفع موانع تکنیکی در فراراه تجارت و سرمایه گذاری و انکشاف متداوم تکنالوژی معلوماتی، ستندرد سازی اهمیت روز افزون در تجارت جهانی کسب مینماید. در عین حال، توافقنامه ها و کود های جهانی رهنمود هایی را در عرصه های صحت، مصونیت و محیط زیست مطرح مینمایند.

آنچه ذکر گردید در جو مالی افغانستان نیز مصداق عین حقیقت است. از سال ۲۰۰۲ به اینطرف، بازسازی زیربنا ها در محراق توجه جامعه جهانی قرار داشته و مسوولیت عمده حکومت افغانستان به شمار می رود. رشد ثابت اقتصادی ستون موفقیت حکومت افغانستان را تشکیل داده و مستلزم تسهیل تجارت و بازسازی اقتصادی منجمله ساختار هایی میباشد که اقتصاد بازار را از طریق تنوع تولیدات داخلی، جاگزینی موثر واردات و ارتقای تدریجی صادرات نهادینه میسازد.

بیش از دو دهه جنگ ظرفیت های تولیدی را معدوم نموده که نتیجه آن اتکا به واردات میباشد. افغانستان بیلانس منفی تجارت را تجربه میکند. مارکیت ها در سراسر کشور مملو از مواد وارداتی با کیفیت پایین بوده که اکثراً قاچاق اما ارزان اند که محیط را رقابت داخلی مشکل تر میسازد. ظرفیت تولیدی کاهش یافته و به نظر نمی رسد صنایع نوپای تولیدی قادر به رقابت با سیل واردات در عدم موجودیت یک سیستم موثر کنترل کیفیت چنین امتعه باشد. دستیابی به مارکیت های بهتر جهانی در عدم آگاهی از نیازمندی های مارکیت چالش عظیم برای تولید کننده های افغانی به شمار می رود.

حکومت افغانستان که متعهد به اقتصاد بازار متکی به سکتور خصوصی میباشد میکوشد تا سرمایه گذاری را تشویق نموده و سکتور های تولیدی

سر مقاله

مستهلك! نقش تو سازنده است.

برای سكتور صنايع و هم برای جامعه مفيد ميباشد زیرا نه تنها نظريات مستهلك در پروسه ستندرد گذاری مدنظر گرفته شده است بلکه این امر منتج به افزایش آگاهی و معلومات مستهلكين گردیده و همکاری آنها را در کاربرد و تطبيق ستندرد ها باعث میگردد. در نهایت چنین آگاهی میتواند تقاضا برای عرضه محصولات مطابق ستندرد را افزایش دهد.

با توجه به اهمیت موضوع سازمان بین المللی ستندرد مصوبه ایی را در سال ۱۹۶۴ به تصویب رسانید که اشتراک مستهلكين را در پروسه ستندرد گذاری تقویت مینمود. کمیسیون بین المللی برق نیز در همان سال تصمیم مشابه را اتخاذ نمود.

در سطح بین المللی سازمان بین المللی مستهلكين که دارای ۲۷۱ عضو از ۱۲۲ کشور جهان میباشد فعالیت مستهلكين را در پروسه تدوین ستندرد های بین المللی هماهنگ میسازد. سازمان های ملی و بین المللی ستندرد ميباید زمینه اشتراک مستهلكين را در پروسه تدوین ستندرد ها فراهم سازد. در صورت محدودیت منابع، سكتور های دارای اولویت مشخص شده و اشتراک مستهلكين در چنین موارد تشویق گردد.

در حالیکه اداره ملی ستندرد کار عملی تدوین ستندرد های ملی را در عرصه های مختلف آغاز نموده و اخیراً بیست و یک ستندرد ملی از جانب شورای عالی ستندرد در بخش های مواد غذایی، مواد نفتی، محیط زیست، نساجی و برق منظور گردیده لازم است برنامه های آگاهی عامه طرح و تطبيق گردد تا باشد در آینده شاهد سهمگیری فعال مستهلكين در پروسه تدوین و تطبيق ستندرد های ملی افغانستان باشیم.

هر کشور برای دستیابی به اهداف اجتماعی خویش نیاز به زیربنا های سالم دارد. ابتدایی ترین این اهداف میتواند تهیه آب آشامیدنی، سرپناه، انکشاف خطوط ترانسپورتی، فراهم آوردن خدمات صحتی اساسی و دسترسی به آموزش باشد. اما فراتر از این نیاز های ابتدایی هر جامعه ای در صدد کسب بیشترین سود از تجارت بین المللی میباشد. با الطفات به چنین امری توجه، مقایسه و بهبود زیربنا ها به هدف موثریت اقتصادی و دستیابی به بازار های بهتر به صورت روزافزون ملموس و محسوس میگردد. این درست همان موردی است که نقش ستندرد ایزیشن، مترولوژی، اعتبار دهی و ارزیابی مطابقت متبلور میگردد. سیستم های متذکره رشد متداوم اقتصادی و اشتراک در تجارت جهانی را متضمن میگردند.

گذشته از ابعاد تخنیکی ایجاد و انکشاف سیستم های متذکره که سازنده زیربنای کیفیت در یک کشور میباشد، نقش مستهلكين خیلی ارزنده ميباشد زیرا مستهلك توقع دارد تا محصولات و خدمات کاربرد، دوام و سهولت استفاده لازمه را دارا باشد از جانب دیگر ستندرد ها مستهلك را متیقن میسازد که محصولات و خدمات از نقطه نظر صحت، مصونیت، محیط زیست، کیفیت، دوام، کارایی بهتر و قیمت مناسب ميباشند.

در حالیکه سهمگیری متخصصین و ماهرین سكتور خصوصی، دولتی و مراجع علمی و اکادمیک جهت اعتبار تخنیکی ستندرد ها الزامی ميباشد، فرصت یابی برای تمامی جوانب ذینفع و اثر پذیر از پروسه ستندرد گذاری یک عنصر مهم در این راستا پنداشته میشود. اشتراک استفاده کننده ها و مستهلك در این پروسه باعث میگردد تا یک نظر متوازن و غیر جانبدارانه را برای تهیه ستندرد های اختیاری که دقیقاً منعکس کننده نیازمندی های بازار باشد داشته باشیم. نفوذ استفاده کننده در ستندرد گذاری هم

دستندرد جوړولو په برخه کې د همکارۍ تړون لاسلیک

کې. د دغه تړون پر بنسټ به د دواړو هیوادنو دستندرد اوددې اړوند څانګې، مترولوژی او د متخصصینو لیرلو رالیرلو همکارۍ ترسره شی د ویلو وړ ده چې دا تړون درسمي پړاوونو له تر سره کولو وروسته به د عملي کیدو پړاو ته ورسیږي.

دستندرد ملی خپلواکه اداره (انسا) د خپلو بهرنیو اړیکو د پراختیایي پروګرام په لړ کې د روان کال د لړم د میاشتې په دریمه نیټه د تاجکستان دستندرد، مترولوژی، د تصدیقونو د صدور او بررسی له آژانس سره د دواړو هیوادونو د جمهور رییسانو په حضور کې د افغانستان په جمهورۍ ریاست کې د متقابلې همکارۍ تړون لاسلیک

شورای عالی ستندرد

بوده و دستیابی به بازارهای بهتر نیاز به افزایش ظرفیت رقابتی دارد. تنها محصول خوب و با کیفیت میتواند بازار خوب داشته باشد. بنابراین برای تفوق بر این چالش تدوین، ترویج و تطبیق ستندردها یگانه و موثرترین وسیله پنداشته میشود. سازمانهای ستندرد نقش قاطع را در رشد و انکشاف اقتصادی، تقویه سکتور خصوصی، حمایت از مستهلکین (مصرف کننده گان) و حفاظت محیط زیست بازی می نمایند.»

متعاقباً محترم پوپل زی پوپل رئیس عمومی اداره ملی ستندرد در صحبت خویش پیرامون فعالیت های آن اداره و همچنان نیاز برای تشکیل شورای عالی ستندرد صحبت نموده افزودند: «زیربنای کیفیت در هر کشور شامل انکشاف زیربناهای تخنیکی ستندرد گذاری، مترولوژی، اعتبار دهی، ارزیابی مطابقت و دستگاه تطبیقی میباشد تا زمینه ساز رشد سکتورهای

شورای عالی ستندرد بر حسب ماده هفتم قانون ستندرد تحت ریاست محترم معاون دوم ریاست جمهوری و رئیس کمیته اقتصادی شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان و به معاونیت وزیر تجارت و صنایع تشکیل گردیده است. اعضای این شورا عبارت از معینان مسلکی وزارت های اقتصاد، تحصیلات عالی، مالیه، رئیس بورد ملی دواپی وزارت صحت عامه، روسای عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست، اداره ملی ستندرد، اکادمی علوم، و اتاق تجارت و صنایع افغانستان میباشد. سکرتریت شورا عالی ستندرد را معاون تخنیکی اداره ملی ستندرد به عهده دارد.

در جلسه نخست این شورا که در قصر صدرات عظمی تدویر یافت، جلالتماب محترم معاون دوم ریاست جمهوری و رئیس شورای عالی ستندرد در مورد نقش ستندرد صحبت نموده افزودند: «تجارت امروز جهانی

تولیدی و تولیدی گردیده، دستیابی به مارکیت های بهتر جهانی، کسب ظرفیت رقابتی با واردات و در نهایت رشد ثابت اقتصاد ملی را متضمن گردد. جهت دستیابی به این اهداف اداره ملی ستندرد برنامه های جامع را در عرصه های ستندرد گذاری، مترولوژی (اوزان و مقیاس)، اعتبار دهی، ارزیابی مطابقت (که شامل لابراتور ها، تصدیقنامه های کیفی و تفتیش میگردد) و توسعه روابط بین المللی در ستراتیژی پنج ساله خویش گنجانیده است که تطبیق آن نیازمند حمایت مالی و تخریکی کافی حکومت افغانستان و تمویل کننده ها میباشد.»

متعاقباً بر طبق آجندا پوهنیار دکتور مجیب الرحمن خطیر معاون تخریکی اداره ملی ستندرد و سکرتر شورای عالی ستندرد پرزنتیشن مفصل در رابطه به سیستم های بین المللی ستندرد گذاری، برنامه های در حال تطبیق و مطروحه اداره ملی ستندرد و انکشاف زیربنای کیفیت در افغانستان ارایه نموده به پرسش های اعضای شورا پاسخ ارایه نمودند.

رئیس شورای عالی ستندرد فعالیت ها و کارکرد های اداره مستقل ملی

ستندرد را مثبت ارزیابی نموده برایشان تدویر اولین جلسه شورای عالی ستندرد را تبریک گفته خواهان موفقیت های هرچه بیشتر کارمندان این اداره در عرصه خدمتگذاری هرچه بهتر به مردم گردید.

معاون و اعضای کمیته شورای عالی نیز به نوبه خویش دست آورد های اداره مستقل ملی ستندرد را تبریک گفته و آمادگی خویش را در هر نوع شرایط و در تمامی عرصه های که ادارات شان به نحوی دخیل می باشند ابراز نمودند.

باید یاد آور شد، شورای عالی ستندرد تا حال سه بار جلسه نموده که بر علاوه بحث روی سایر موضوعات به تعداد بیست و یک ستندرد ملی را که از طریق کمیته های تخریکی مربوطه به اشتراک ادارات ذیربط، مراجع علمی و اکادمیک و سکتور خصوصی در بخش های مواد غذایی، مواد نفتی، برق و سامان آلات برقی، محیط زیست و نساجی نهایی گردیده بود، تصویب نموده است. بر طبق طرز العمل تصویب شده، شورای عالی ستندرد ماه یکبار جلسه خواهد داشت.

رئیس، معاون و اعضای شورای عالی ستندرد

کمیته مشورتی تدوین کود های ساختمانی افغانستان

و جهت موفقیت پروژه خواهان همکاری نزدیک و دست به دست هم تمامی ارگان های ذیربط در زمینه گردید.

سپس جلسه تحت ریاست محترم انجنیر محمد یوسف پشتون مشاور مقام عالی ریاست جمهوری و رئیس کمیته مشورتی تدوین کود های ساختمانی شروع به کار نموده و ایشان اظهار داشتند: « کود و تدوین کود های ملی یکی از اساسی ترین رکن در احیا مجدد و باز سازی کشور میباشد ما در کشور خود از کود های ساختمانی کشور های مختلف استفاده مینمایم و در اکثر موارد بشکل غیر رسمی از کود های روسی چندین سال قبل استفاده بعمل میاید. در این بخش باید سالیان قبل همچون قدم برداشته میشد ولی امروز نیز دیر نیست. اگرچه در این مورد وزارت محترم شهر سازی کار زیاد نموده ولی تا اکنون نهایی نگردیده است و شاید سایر ادارات نیز کار نموده باشند ولی حالا جای خوشی است که مرجع اصلی تدوین همچون کود های ساختمانی تعیین تا از تمامی مراجع معلومات را جمع اوری و امیدوار هستیم که اداره مستقل ملی ستندرد بتواند این پروژه نهایت مهم، حیاتی و پرچالش را به وجه احسن آن تکمیل نموده بتواند.

حسب پیشنهاد اداره مستقل ملی ستندرد و منظوری مقام عالی ریاست جمهوری کمیته مشورتی کود های ساختمانی افغانستان تحت ریاست انجنیر محمد یوسف پشتون وزیر مشاور مقام عالی ریاست جمهوری در بخش بازسازی و ساختمانی اولین جلسه کاری خویش را در تعمیر اداره مستقل ملی ستندرد (انسا) بتاريخ ۲۶ / جدی / ۱۳۸۹ آغاز نمودند.

در این جلسه که برعلاوه محترم انجنیر م محمد یوسف پشتون محترمان رئیس عمومی اداره مستقل ملی ستندرد ، معین وزارت فواید عامه ، معین شاروالی کابل ، رئیس اتحادیه مهندسان و انجنیران افغانستان ، رئیس اتحادیه ساختمانی ، رئیس کود های ساختمانی وزارت شهر سازی و معاون تخنیکی اداره مستقل ملی ستندرد (انسا) حضور داشتند.

در این جلسه در قدم نخست محترم پوپل زی پوپل رئیس عمومی اداره مستقل ملی ستندرد (انسا) ضمن سخنان افتتاحیه خویش به حضار مجلس خوش آمدید گفته و تدوین کود های ملی ساختمانی را در عرصه ساختمانی ، سرک سازی ، شهرک سازی و سایر عرصه های مرتبط مهم تلقی نموده

سپس محترم دهیار رئیس بخش کود های ساختمانی وزارت شهر سازی در زمینه کار و زحمات خویش در وزارت مربوطه یاد آوری نمود.

در قدم بعدی محترم انجنیر نورگل منگل معین تخنیکی وزارت محترم فواید عامه صحبت نموده و از ایجاد همچون پروژه اظهار خوشی نموده و افزود: « کود ها یعنی قانون ، که ما ساختمان را در چوکات آن بررسی مینمایم تا مطمئن شویم که در ساختمان که ما زندگی میکنیم در هرنوع شرایط مصئون و از لحاظ مالی اقتصادی بوده و جوابگوی تمامی ضرورت های ما میباشد. اگرچه این پروژه باید چند سال قبل شروع به کار مینمود ولی حالا نیز دیر نشده و باید سعی جدی در زمینه صورت گیرد.

و موضوع مهم دیگر اینکه همزمان با ایجاد کود های ساختمانی ملی کار روی قانون ساختمان که در سایر کشور های جهان مروج است از طریق مراجع ذیربط و یا بشکل بخش از پروژه متذکره نهایی گردد. تا در پهلوی

کود ما قانون ساختمان کشور را نیز داشته باشیم .

سپس محترم دکتور مجیب الرحمن خطیر معاون تخنیکی اداره انسا در مورد شیوه های بهتر تسریع پروسه تدوین کود های ساختمانی افغانستان طی یک پرزینتیشن جامع خود پروژه مربوطه حرکت ، جایگاه کمیته مشورتی محترم در پروژه متذکره، رول ادارات ذیربط در اقتباس و تعدیل کود ها، رول کمیته های تخنیکی ، شش مرحله نهایی سازی یک ستندرد و بدسترس قرار دادن ستندرد ها به مراجع ذیربط دولتی ، خصوصی و مستهلکین را همه جانبه تفریح و تشریح نمودند.

سپس هریک از اعضای کمیته در مورد اهمیت و ضرورت کود های ملی صحبت نموده اماده گی خویش را در تطبیق پروژه متذکره ابراز نمودند.

تطبیق ستندرد از دیدگاه اسلام

احمد و سپاس به پروردگار توانا و لایزال، خداوند تبارک و تعالی به قدرت و اراده‌ی عالی خود انسان را خلق کرد و آنرا خلیفه‌ی خود ساخت و برای هدایت و رهنمائی او سلسله‌ی انبیای کرام و کتاب‌های مقدسه را نازل فرمود، که در خاتمه‌ی آن ناجی بشریت سرور کائنات حضرت محمد (ص) و قرآن مجید کتاب مقدس آسمانی را غرض هدایت بشریت که در شکل و محتوی خود بی نظیر محفوظ است و از هر نوع تغییر، تبدیل، تحریف پاک و منزه می باشد، نازل فرموده است. حضرت محمد (ص) راه نجات بشریت را سمت دهی نموده هدایت طیبه، عقاید، احکام و اخلاق حمیده در سنت مطهره برای بشریت باقیمانده است. کتاب الله (قرآن مجید) و سنت رسول الله (احادیث مبارک) یک قانون مکمل در تمام شدن زندگی دنیوی و اخروی برای بشریت به ارمغان آورده است، که توضیح و تشریح مفصل آن درین شماره مناسب و متحمل به نظر نمی رسد.

ولی لازم به تذکر است که در عرصه‌های مختلف و متعدد زندگی اجتماعی انسانها قواعد و موازین جداگانه که مستلزم شگوفایی و پیشرفت حالت اقتصادی و اجتماعی می گردد و مسلماً از روح و رهنمودهای آسمانی الهام گرفته، برای بشریت بجا مانده است.

در زمره سایر فعالیتهای مثمر و مفید بشریت که در اصلاح و بهبود زندگی مردم نقش اساسی دارد، یکی هم کار ستندرد سازی و تطبیق آن در جامعه است.

تدوین ستندرد ها و تطبیق آن جهت رشد و انکشاف اجتماعی و اقتصادی از نیازمندی‌های اساسی و مبرم کشور ها پنداشته شده و لازم است، تا درین راستا فعالیتهای اساسی موثر و خسته گوی ناپذیر بخرچ داده شود.

به منظور اجراء و انجام بهتر این ماحول بزرگ مهارت در کار رکن اساسی بشمار رفته، ولی صداقت و ایماننداری نیز در پیشبرد وجایب کم مقدار تلقی نگردیده، بلکه مثمریت و موثریت کار در نتایج و پیامد ها متباز و برجسته می گردد.

طبق رهنمود و هدایت زرین اسلامی انجام وظایف سپرده شده بر علاوه سعادت اخروی، کامیابی ها و اغزاز دنیوی را نیز در پی داشته و از شهرت و نام نیک در جامعه یاد گردیده و مورد احترام و تقدیر قرار می گیرد.

ولی آنهایکه با چنین اوصاف خوب و احسن مجهز و آراسته نباشند، موجب تعذیب اخروی گردیده و در جامعه نیز از احترام و مقبولیت برخوردار نمی باشند.

برای تدوین و تطبیق ستندرد برای آن عده اشخاص ضرورت است، که در این راستا مطالعه و تجربه داشته و علاوه از معلومات کافی، شرط لازمی و ضروری دیگر عبارت از اخلاص، صداقت و ایمان داری است، نیز داشته باشد.

عدم اجرا و تطبیق مکلفیت‌های محوله لطمه به خود و سایر اعضای جامعه بوده مانند خیانت به خود، خیانت به دیگران که پیامد های آن در جامعه جبران ناپذیر خواهد بود.

اگر متخصص تدوین و تطبیق ستندرد اخلاص، صداقت و ایماننداری نداشته باشد و حقایق را مطابق ستندرد وضع شده و نتایج لابراتوار را طبق واقعیت اظهار ننماید، تحت حکم این آیه مبارکه آمده است: (أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ)

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید به خدا و پیامبر او خیانت مکنید و [نیز] در امانتهای خود خیانت نورزید و خود می‌دانید [که نباید خیانت کرد]

در این آیه مبارکه خداوند (ج) برای کسانی که در امانت که وظیفه هم امانت مردم است بصورت احسن انجام نمیدهند، هوشدار می دهد که خود را اصلاح نمایند، با وجود آنکه می دانید کار غلط ناجایز است، یعنی با بندگان و مخلوق خداوند (ج) در امور دنیوی و اخروی آنها کمک نکرده بلکه سبب رنجش و عذاب آنها گردیده است.

چه فکر می کنید اشخاصی که به خدا و رسولش صادق نباشند با آنها خداوند (ج) چگونه معامله خواهند کرد؟

ابن عباس (رض) می گوید مقصد از امانت اعمالی است که بندگان را به

و باید از اجرای همچو اعمال شنیع جداً خودداری بعمل آید.

پیغمبر اسلام (ص) ما را خبر نموده که از خیانت جداً خود داری نمائیم و ما را از عواقب بد آن هوشدار داده است چنانچه آنحضرت (ص) می فرماید: «از جمله اهل دوزخ کسانی اند که در امانت خیانت می کنند اگرچه آنچه اندک و کم هم باشد.»

پس لازم پنداشته می شود تا همه ما خود را به جوهر علم و صداقت آراسته ساخته و به وجه احسن وجیهه اسلامی و ایمانی را جهت خدمت به مردم ادا نمایم.

برای تمام افراد جامعه مسلمان لازم است، تا با اجرا و نگهداری امانت متوجه باشد و در امانت داری خیانت نورزند، خود را نزد خداوند (ج) مسؤول دنیا و آخرت نگردانند. امانت را یکی از وجایب دینی، شرعی و انسانی بدانند.

آن آمین مقرر کرده است یعنی مقصد از آن فرایض است و مطلب از کار غلط از طرف خداوند (ج) و رسول الله (ص) معصیت در حق آنهاست و هر کس در فرایض آمین مقرر شده که باید آنها را طور لازم ادا نماید. در آیه دیگری نیز می فرماید: (وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ) ترجمه: خداوند مکر و فریب خاینان را رهنمائی نمی کند و در آخرت کار های او را رسوا می سازد و از هدایات خداوندی محروم می شود.

تفویض مسوولیت و مکلفیت به افراد در بخش های دولتی و خصوصی که هدف آن خدمت به خلق الله است دقت و ارزیابی لازم را می طلبد زیرا نقش شخص در امر پیشبرد کار محوله با در نظر داشت اهلیت، شایستگی و صداقت شان بر ملا و نمایان می گردد و شخصیکه دارای اوصاف عالی و معیار های پذیرفته شده باشد، می تواند تا امانت مردم که حق مسلم مردم است به کمال امانت داری و شایستگی انجام دهند.

عدم موجودیت اخلاص و صداقت در کار عمل قبیح است، ولی آنها هم مراتب مختلفه دارد. بعضی اعمال که در آن اضرار و خسارات زیادی متصور باشد و منجر به فساد و هلاکت یک جامعه گردد شدیداً منع قرار داده شده

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

سرمجریځ

فوق العاده گڼه

• د افغانستان ملی ستندرد قانون • قانون ستندرد ملی افغانستان

د خپريدو نېټه: د ۱۳۸۹ هـ. ش کال د وري د مياشتې (۲۸) تاريخ نشر: (۲۸) سنېله سال ۱۳۸۹ هـ. ش
پرله پسې نمبر: (۱۰۳۸) نمبر مسلسل (۱۰۳۸)

و نشر ستندردهای ملی و مقررات تخنیکي توجه مبذول و از اجرای آنها نظارت نمایند.

نشر قانون ستندرد ملی افغانستان زمینه های اجراییوی موثرا برای اداره ملی ستندرد مهیا ساخته و با در نظر داشت حکم ماده ششم این قانون وظایف و صلاحیت های اداره مستقل ملی ستندرد مشخص و مطالب آتی را در بر دارد.

تهیه و تدوین، نشر و انکشاف ستندردهای ملی و مقررات تخنیکي و نظارت بر اجرای آنها، ارائه مشوره های تخنیکي در مورد تهیه ستندردها به مراجع ذیربط، تعیین معیار ها و وضع، طرز العمل ها و ارزیابی مطابقت، اقتباس ستندردها، مقررات تخنیکي، رهنمود و سفارش نامه های موسسات منطقوی و بین المللی و کشور های مربوط، ایجاد سیستم ملی اندازه گیری، اعطای تصدیق نامه های کیفی برای محصولات تولیدی و پروسه های خدماتی، اعطای اعتبار نامه ها، تثبیت و اعطای علامت ستندرد، آزمایش و تطبیق نمونه های اموال و محصولات به ستندردها، تثبیت نورم های مصرفی، کنترل کیفیت، حفظ الصحة، موانع تخنیکي تجارت، ایجاد مرکز معلومات و جمع آوری معلومات در رابطه ستندردها در داخل و خارج کشور و نشر آن، فراهم نمودن زمینه سرمایه گذاری و فعالیت سکتور خصوصی، تفتیش ارزیابی، تحلیل و آزمایش لابراتواری اموال تجارتی و اردانی و صادراتی، منع توريد اموال مغایر ستندردهای اجباری و تفتیش و کنترل اموال توسط هیئت تفتیش و مجازات متخلفین که شرح آن در مواد و اجزای قانون تسجیل یافته است.

انفاذ قانون ستندرد ملی افغانستان نوید

مسرت

طوری که مبرهن است اداره مستقل ملی ستندرد به منظور رشد و توسعه اقتصادی، حفظ صحت و سلامت مردم حمایت از مستهلکین و حفاظت محیط زیست در تشکیلات اساسی جمهوری اسلامی افغانستان منحیت یک اداره مستقل ملی با تدوین، ترویج و تطبیق ستندرد های ملی، ایجاد زیر بنای تخنیکي و سیستم اندازه گیری، بهبود کیفیت اموال تجارتی صادراتی و وارداتی، محصولات تولیدی و پروسه های خدماتی، حفظ مصُونیت مستهلکین، تشویق و سکتور خصوصی فراهم گردیده و این همه زمینه های است برای نیل به اهداف مطروحه فوق که اداره مستقل ملی ستندرد در نظر دارد.

در روشنایی احکام قانون اساسی کشور، به قوانین، مقررات، لوایح و طرز العمل های خاص در عرصه های مختلف ضرورت مبرم داشته که اداره مستقل ملی ستندرد نیز در پرتو حکم ماده سیزدهم قانون اساسی افغانستان، قانون ستندرد ملی افغانستان را تدوین و خوشبختانه قانون تدوین شده بعد از تصویب شورای وزیران و توشح مقام محترم ریاست جمهوری بتاريخ ۲۸/۰۶/۱۳۸۹ در جریده رسمی شماره (۱۰۳۸) بدست نشر سپرده شد.

هر چند اداره مستقل ملی ستندرد توانسته است تا در مدت زمان کوتاه که از عمر آن اداره می گذرد ستندرد های زیادی را بالاتر از حد پلان در بخش های مختلف تدوین و تصویب و مزیداً لازم است تا با در نظر داشت توسعه سکتور خصوصی و سرعت، محصولات تولیدی و همچنان کنترل محصولات توريدی ستندرد های زیادی ضرورت دارد.

توشیح و نشر قانون ستندرد ملی افغانستان نویدی است برای مردم افغانستان اعم از مولدین، توريد کنندگان و مستهلکین بتاسی از حکم ماده چهارم قانون ستندرد ملی افغانستان ساحه تطبیق آن ادارات دولتی، غیر دولتی، تصدی ها، موسسات، شرکت ها و تشبثات تولیدی و خدماتی و سایر اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی در افغانستان می باشد.

قوانین موضوعه وقتاً فوقتاً با در نظر داشت اوضاع، شرایط، تحولات و پیشرفت ها در عرصه تکنالوژی تغییر پذیر می باشد که مسولیت این امر مهم را اداره مستقل ملی ستندرد افغانستان به اساس حکم ماده پنجم این قانون عهده دار بوده تا در قسمت تنظیم، هماهنگی تعیین، تدوین، اقتباس، تجدید نظر، اصلاح، الغاء، جمع آوری، انکشاف، تأیید، نگهداری

روی جوانب مختلف موضوع چون نقش ستندرد در توسعه تجارت، نقش ستندرد در حفاظت از محیط زیست و کاهش آلودگی هوا و سهمگیری سکتور خصوصی در پروژه ستندرد سازی در افغانستان صحبت نموده ابتکار اداره مستقل ملی ستندرد را در تجلیل از روز جهانی ستندرد خیلی مناسب و بجا دانسته فرصت مناسب برای افزایش آگاهی در مورد چگونگی فعالیت سیستم های مختلف ستندرد ایزیشن در کشور پنداشتند.

همچنان در جریان محفل پرزینتیشن از جانب پوهنپار دکتور مجیب الرحمن خطیر معاون تخنیکي اداره مستقل ملی ستندرد در مورد نقش اداره ملی ستندرد در انکشاف زیر بنای کیفیت در کشور ارایه گردید که طی آن معلومات مفصل پیرامون نیازمندی های تجارت جهانی، سیستم های مروج تجارتي و ستندرد، التزامات سازمان تجارت جهانی در راستای رفع موانع تخنیکي تجارت، فعالیت های عملی اداره انسا در زمینه تدوین

با نشر این قانون وظایف و صلاحیت اداره مستقل ملی ستندرد افغانستان مشخص شده است و به منظور وضاحت و شرح بیشتر بعضی مواد این قانون به مقررات، لوائح و طرز العمل ها ضرورت است که تدوین و تصویب آن در اندک زمان آینده متصور است و با نشر آن زمینه های عملی کنترل کیفیت محصولات و تفتیش مراجع پیش بینی شده در قانون مهیا و آغاز می گردد و بشارتی است برای مردم افغانستان.

ترتیب کننده: انجنیر نفیسه ستانکزی

★★★

تجلیل از روز جهانی ستندرد

مدیریت عمومی مطبوعات و آگاهی عامه از روز جهانی ستندرد طی محفل با شکوهی که از جانب اداره مستقل ملی ستندرد در هوتل اترکانتیننتال برگزار گردیده بود، تجلیل به عمل آمد.

در این محفل که به اشتراک جالتمابان محترم دکتور انورالحق احدی وزیر تجارت و صنایع، محترم انجنیر محمد یوسف پشتون وزیر مشاور مقام عالی ریاست جمهوری در امور ساختمانی، محترم عبدالرحمن اشرف وزیر مشاور مقام عالی ریاست جمهوری در بخش انرژی، معینان و روسای شماری از ادارات دولتی، اتاق تجارت و صنایع افغانستان، اکادمی علوم و پوهنتون ها، نمایندگان سکتور خصوصی و نمایندگان موسسات بین المللی همکار دایر گردیده بود، ابتدا محترم پوپل زی پوپل رییس عمومی اداره مستقل ملی ستندرد پیرامون موضوع صحبت نموده بیان داشتند:

« روز جهانی ستندرد در سال ۲۰۱۰ تحت شعار «دستیابی برای همه از طریق ستندرد های بین المللی» تجلیل میگردد. در حالیکه حد اقل ۶۵۰ میلیون انسان در جهان به نوعی معیوبیت یا معلولیت مبتلا میباشند و مزید بر آن جمعیت اشخاص مسن رو به افزایش بوده دسترسی به محصولات و خدمات به طور قابل ملاحظه کسب اهمیت مینماید. دستیابی برای همه بدین معنی میباشد که محصولات، وسایل، خدمات، محیط و تسهیلات به چه پیمانه از جانب بیشترین شمار ممکن مردم قابل استفاده میباشند که در این جمله معیوبین و معلولین نیز شامل اند. ستندرد ها رهنمود هایی برای تولید کننده ها فراهم میسازد تا در دیزاین محصولات شان جهت دسترسی همگانی کمک کننده باشد.» هکذا موصوف در مورد تاریخچه ستندرد در جهان و افغانستان و همچنان دستاورد ها و برنامه های اداره مستقل ملی ستندرد به تفصیل معلومات ارایه نمودند.

به همین ترتیب محترم دکتور انورالحق احدی وزیر تجارت و صنایع و محترم خان جان الکوزی معاون اتاق تجارت و صنایع افغانستان بالنوبه

ستندرد های ملی و برنامه های آینده آن اداره به حاضرین ارایه گردید.

در ختم محفل محترم انجنیر محمد یوسف پشتون وزیر مشاور مقام عالی ریاست جمهوری در امور ساختمانی با صحبت همه جانبه پیرامون اهمیت ستندرد در انکشاف زیربناها به ویژه نیاز به کود های ساختمانی ملی صحبت نموده افزودند:

« رشد اقتصادی در عرصه های مختلف تجارت، صنعت، انکشاف زیربنا ها و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی مستقیماً ارتباط به تدوین، ترویج و تطبیق ستندرد ها و کود های ملی دارد. به گونه مثال، وزارت محترم انکشاف شهری کار طرح ماستر پلان ها و پلان های تفصیلی را در ۳۴ ولایت کشور و ۷۰ شهرک به عهده گرفته است که بدون شک

تطبیق این پلان ها نیاز به دستیابی به کود های مشخص ساختمانی چون کود ساختمان، مهندسی و انکشاف شهری را برجسته میسازد. این کود ها

باید در مطابقت با مقتضیات جغرافیایی، اراضی، اقلیمی و حتی اجتماعی افغانستان بوده تا تطبیق پلان های مطروحه را به شکل مسلکی آن یقینی سازد.»

گزارش فعالیت های اداره و اجراآت کمیته های تخنیکي

مراجع علمی و اکادمیک هستند.

اداره ملی ستندرد(انسا) طی سال جاری مجموعاً ۸ کمیته تخنیکي ملی را فعال داشته که مصروف نهایی سازی ستندرد های ملی از لحاظ تخنیکي بوده که بعداً این ستندردها جهت تصحیح به کمیته دارالانشا سپرده میشوند. به تعقیب آن از جانب اداره ملی ستندرد شامل آجندای جلسات شورای عالی ستندرد گردیده و منحیث ستندردهای ملی تصویب میشوند.

کمیته های هشت گانه طبق طرزالعمل فعالیت کمیته های تخنیکي فعالیت می نماید که در بخشهای زیربط فعالیت های دیگر انجام داده :

کمیته تخنیکي ملی مواد غذایی و محصولات زراعتی (ANSA/TC ۳): طوریکه از نام آن پیداست این کمیته بالای ستندردهای مواد غذایی اعم از وارداتی و محصولات تولیدی کشور کار می نماید که تا اکنون ۲۸ جلسه کمیته تخنیکي ملی را به اشتراک نماینده گان با صلاحیت ادارات زیربط وارگانهای اکادمیک دایر نموده که طی این جلسات ستندرد گندم ، ستندرد آرد گندم ، ستندرد روغن خوراکی ، ستندرد کشمش وستندرد شیرپودری و قیماق پودری تحت ارزیابی قرار گرفته ونهایی گردیده است . هم چنان طبق پلان مرتبه ستندرد آب آشامیدنی تونلی وستندرد انگور وسائیر ستندرد ها با در نظر داشت نیازمندی های مبرم کشور در دستور کار کمیته تخنیکي ملی قرار داشته و یکی پی دیگر از نهائی وغرض طی مراحل بعدی تقدیم خواهد شد .

لازم به تذکر است که در تدوین ستندرد های مواد غذایی از ستندرد های بین المللی گودس المنتاریس که یک ارگان بین المللی تخصصی در عرصه های تدوین ستندرد های مواد غذایی می باشد استفاده بعمل آمده است .

د امریکا د ستندرد او آزمایشتونو ادارې (ASTM) د افغانستان د ستندرد ملي خپلواکې ادارې له کړنو څخه قدرداني وکړه:

دامريکا د ستندرد ادارې دخپل رسمي ليک په ترڅ کې چې د ۲۰۱۰ کال دسمبر د مياشتي په اتمه نيټه يې د ستندرد د ملي خپلواکې ادارې د لوی رئيس په نامه ليکلی دی، د افغانستان د ستندرد د ملي خپلواکې ادارې د کړنو څخه چې پخپلو ځينوملي ستندردونو کې يې د همکارۍ د تړون پر بنسټ يې پيروي کړي دي د مننې او قدر وړ وگڼل.

همدارنگه يې په خپل نوموړي ليک کې ليکلي چې، مونږ دې مطلب ته په خپلو خپرونو کې انعکاس ورکوو، او که چيرې دافغانستان ستندرد ملي خپلواکه اداره دنوموړي خبر دخپلولو او انعکاس هيله دافغانستان په جريدو کې ولري، نود خپلولو لگښت به يې زمونږ له لوري ورکړل شي او همدارنگه يې تياري بنودلی دی چه د ستندرد د ملي ادارې کار پوهانو ته به بلنه ورکړی تر څود امريکا د يادولو وړ ده چې د ستندرد ملي خپلواکې ادارې د (ASTM) د ستندردونو څخه د سون او د ساختماني ستندردونو په جوړونه کې پوره گټه اخيستي ده

★★★

طوریکه همه میدانند اداره ملی ستندرد یگانه اداره ملی در سطح کشور است که بر مبنای قانون ستندرد، ستندردهای ملی را تدوین، انکشاف وتطبیق مینماید. بنابر این پروسه تدوین ستندرد به سطح بین المللی روش واحدی دارد که ادارات ملی ستندرد نیز براساس آن ستندردهای ملی را در کشور تدوین مینمایند.

فعالیت اصلی تدوین ستندردها را کمیته های تخنیکي به عهده دارند. کمیته های تخنیکي متشکل از اعضا ادارات دولتی، سکتور خصوصی و

منطقه تهیه گردیده اند.

کمیته تخنیک ملی تدوین استاندارد های برق و سامان آلات برقی (ANSA/TC ۸): این کمیته در ماه ثور سال ۱۳۸۹ تشکیل گردیده است. اعضای این کمیته را نماینده گان وزارت های انرژی و آب، انکشاف دهات، انکشاف شهری، ریاست برشنا شرکت، پوهنتون های پولتخنیک و کابل، موسسه GTZ و سکتور خصوصی مربوط تشکیل میدهد. این کمیته تا حال مجموعاً ۱۲ استاندارد ملی را طی ۹ جلسه تخنیک نهایی نموده اند. این استانداردها بطور عموم از استانداردهای کمیسیون بین المللی الکتروتخنیک (IEC) اقتباس گردیده اند. به تعداد ۲۱ استاندارد مختلف وسایل برقی و برق در پلان کاری این کمیته قرار دارد.

کمیته تخنیک ملی تدوین استانداردهای نساجی (ANSA/TC ۹): کمیته تخنیک تدوین استانداردهای نساجی بتاريخ ۵ اسد سال ۱۳۸۹ ایجاد گردیده است. اعضای این کمیته را نماینده های وزارت تجارت و صنایع، اتاق تجارت و صنایع، اکادمی علوم افغانستان، پوهنتون کابل، اتحادیه صادرکننده گان قالین، سکتور خصوصی مربوطه تشکیل میدهد. کمیته مذکور تا حال به تعداد ۳ استاندارد را طی ۱۶ جلسه تخنیک نهایی نموده است. استانداردهای تهیه شده این بخش معمولاً براساس استانداردهای ISIRI و غیره تهیه شده اند. در پلان کاری این کمیته نهایی سازی استانداردهای ملی مشخصات درجه رنگ قالین های دست باف، مشخصات قالین پشمی دستباف، مشخصات قالین ابریشمی، مشخصات قالین چوب رنگ، مشخصات زیرپیراهن های حلقوی و لیبل گذاری های راهنمایی و توضیح دهنده برای البسه قرار دارد.

کمیته تخنیک ملی تدوین استاندارد های مترولوژی (ANSA/TC ۱۰): این کمیته بتاريخ ۶ اسد سال ۱۳۸۹ تاسیس گردید. اعضای کمیته مذکور را نماینده گان شاروالی کابل، اکادمی علوم افغانستان، اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان (آیسا)، پوهنتون کابل، اتاق های تجارت و صنایع، وزارت تجارت و صنایع، و سکتور خصوصی ذیربط تشکیل میدهد. در این کمیته تا حال مجموعاً ۵ استاندارد ملی ترازو دوپله بی مرغی، وزنه های استوانه ای ۱g-۱۰kg، وزنه های متوازی السطوح ۵kg-۵۰kg، استاندارد اصطلاحات بین المللی مترولوژی OIML و ترازو های فشار طی ۱۲ جلسه تخنیک نهایی گردیده اند. استانداردهای متذکره بر مبنای استانداردهای بین المللی OIML, ISO و کشورهای منطقه تهیه میگردند. در پلان کاری آینده این کمیته نهایی سازی استانداردهای ملی ترازو بن (نوع A,B,C,D)، صنف بندی وزنه ها، ماشین غیر اتوماتیک وزن، ماشین نشاندهنده نیمه، ماشین نشاندهنده کامل نیز قرار دارد.

کمیته تخنیک ملی تدوین استاندارد های مواد دواپی و آرایشی (ANSA/TC ۴): کمیته مذکور تأکید بر اساس اولویت بتاريخ ۲۵ میزان سال ۱۳۸۹ تشکیل گردید. اعضای این کمیته را نماینده گان دایمی وزارت های صحت عامه، تجارت و صنایع، اکادمی علوم، پوهنتون های طب و کابل، سازمان صحتی جهان (WHO)، شرکت ها و کمپنی های مربوطه سکتور خصوصی تشکیل میدهد. در این کمیته ۲ استاندارد نهایی شده است. این استانداردها طی ۸ جلسه نهایی گردیده اند که شامل استاندارد های شامپو و صابون مایع تشناب است. تحت پلان کاری آینده آن نهایی سازی استانداردهای ملی کلوراید در صابون و سایر مواد آرایشی، روش آزمایش شامپو، روش نمونه گیری مواد آرایشی، آب مقطر، صابون رخت شویی، پودر اطفال و کریم دندان نیز قرار دارد. استانداردهای نهایی شده این بخش معمولاً براساس فارماکوپیی و استاندارد های ISIRI تهیه میشوند.

کمیته تخنیک ملی تدوین استاندارد های مواد ساختمانی (ANSA/TC ۵): این کمیته تخنیک بتاريخ ۲ عقرب سال ۱۳۸۹ ایجاد گردیده است. در کمیته تخنیک تدوین استانداردهای مواد ساختمانی بنابر ارتباط کاری نماینده گان وزارت های انکشاف شهری، فواید عامه، شاروالی کابل، تصدی سمت جبل السراج، اکادمی علوم افغانستان، پوهنتون های کابل و پولتخنیک، اتحادیه انجیران و شرکت های سکتور خصوصی عضویت دارند. در این کمیته تا حال ۲ استاندارد از لحاظ تخنیک طی ۸ جلسه نهایی گردیده است. استانداردهای نهایی شده شامل استانداردهای سمنت پورتلند و بلوک های سمنتی میان خالی است. علاوه بر آن نهایی سازی استانداردهای سیخ گول، خشت، ریگ، رنگ و غیره تحت پلان کاری این کمیته قرار دارد. استانداردهای مواد ساختمانی طور معمول بر اساس استانداردهای ISIRI, AASHTO, ASTM و غیره تهیه میگردند.

کمیته تخنیک ملی تدوین استاندارد های مواد نفتی (ANSA/TC ۶): این کمیته بتاريخ ۲۸ دلو سال ۱۳۸۸ تشکیل گردیده که اعضای آنرا وزارت های تجارت و صنایع، معدن، ترانسپورت و دفاع ملی، اکادمی علوم افغانستان، اداره ملی حفاظت محیط زیست، پوهنتون های پولیتخنیک و کابل و اتحادیه پمپ استیشن ها تشکیل میدهد. این کمیته تا حال ۱۳ جلسه داشته که طی آن استانداردهای ملی گاز مایع، تیل طیاره، قیر جامد سرک و گریس نهایی گردیده است. تجدید استاندارد های تیل دیزل، پترول، و خاک نیز در دستور کار این کمیته قرار داشته و هکذا نهایی سازی استاندارد های ملی قیربام، انتی فریز، وایکم، هایدرولیک، مبالیل، مبالیل هوایی مبالیل صنعتی، روش نمونه گیری مواد نفتی، و اصطلاحات از جمله مواد اساسی پلان کاری کمیته را احتوا مینماید. استانداردهای فوق الذکر اکثراً بر مبنای استانداردهای (ASTM) امریکا، گوست، و کشورهای

محیط زیست و آلوده گی های محیط زیستی

تهیه کننده : دیپلوم انجینیر غلام سرور «همگام»

گسترش روز افزون علم و فن اوری توجه بسیاری از علاقمندان محیط زیست را به اهمیت مسایل محیط زیستی بیشتر معطوف نموده است. بر گزاری کنفرانس های بین المللی چا پ انواع کتب ومقالات مختلف گسترش ساحات سبز خود بیانگر توجه ونگرانی بشر به مقوله محیط زیست می باشد.طوری که تحقیقات مختلف محیط زیست نشان داده محیط زیست همانند یک سیستم از اجزا تشکیل شده است، که کار کرد یا عدم کار کردهر کدام آن اجزا می تواند بر پایداری وتبادل کل سیستم تاثیرگذار باشد.

عوامل طبیعی وغیر طبیعی مانند حلقه های زنجیر به همدیگر رابطه دارند و هیچ کدام انها بدون تاثیر دیگری نمی تواند وجود داشته باشد. بقا وتداوم حیات کره زمین به همه اجزای تشکیل دهنده ان مانند آب، خاک، هوا، جنگل، دریا، کوه ودشت وغیره بستگی دارد.

از اینرو محیط زیست همانند سیستم است که پیوسته دستخوش تغییرات بوده تعادل و پایداری ان همواره در تغیر می باشد.

از سوی دیگر رفاه بشر نیز به نوعی وابسته به پایداری محیط زیست می باشد.

زیرا اکثر نیازمندی های انسان از منابع تجدید پذیر یا تجدید نا پذیر کره زمین تأمین می شود.

بنابراین به جرأت می توان ادعا نمود که حیات بشر با پایداری محیط زیست وطبیعت گره خورده وکشورهایی که در حفظ این پایداری موفق نبوده اند با بسیاری از مشکلات محیط زیستی و اقتصادی مواجه میباشند. پس آگاهی دادن و آموزش در راستای حفاظت از محیط زیست و دستیابی به توسعه پایدار ضرورتی اجتناب نا پذیر است. بطوری که تنها در صورتی تحقق توسعه پایدار انسان امروزی خواهد توانست میراث نسلهای آینده را به خوبی حفظ کند. بنابر این تنها در صورت تحقق توسعه پایدار به مفهوم واقعی است که نسل حاضر خواهد توانست چانس آیندگان را برای استفاده از منابع طبیعی افزایش دهد.

آنچه که در مورد زیستن دخیل بوده و آنرا احاط کرده وبا آن در کشمکش است محیط زیست نامید میشودیعنی مجموعه شرایط و عوامل خارجی موثر در زیست رشد و نمو سلامتی انسان وسایر جانداران وگیاهان، به

کمیته تخنیکی ملی تدوین ستندرد های محیط زیست (ANSA/TC ۱۴): این کمیته بتاريخ ۳۰ قوس سال ۱۳۸۹ تاسیس گردید. کمیته مذکور متشکل است از اعضای وزارت های تجارت وصنایع، صحت عامه، ترانسپورت، ترافیک کابل، اداره ملی حفاظت محیط زیست، اتاق های تجارت وصنایع، اکادمی علوم افغانستان، شاروالی کابل، پوهنتون های پولتخنیک و کابل، سازمان محیط زیست ملل متحد (UNEP) و سکتور خصوصی مربوطه. این کمیته طی ۵ جلسه تخنیکی دو ستندرد ملی (ستندرد ملی کیفیت هوا و ستندرد ملی وسایط جدید التورید) را نهایی نموده است. ستندردهای ذکر شده بر اساس ستندردهای سازمان صحتی جهان (WHO) و ستندردهای نشر گازات وسایط نقلیه اتحادیه اروپا تهیه شده اند. تهیه و نهایی سازی ستندردهای ملی منابع آبی، وسایط نقلیه موجود، آلوده گی صوتی، سیستم مدیریت محیط زیست (EMS)، انتشارات صنایع، نشانه ها علایم محیط زیستی در پلان کاری این کمیته قرار دارد.

کمیته های تخنیکی ملی تدوین کود های ساختمانی (ANSA/TCS ۱۱، ۱۲، ۱۳) : تا حال اعضای این کمیته ها بطور مشترک دو جلسه تخنیکی را دایر نموده اند. در این دو جلسه روی شیوه کاری کمیته ها، انتخاب مرجع کود ها برای افغانستان، جمع آوری معلومات از نزد سایر اداراتی که در بخش کودهای ساختمانی قبلاً کار نموده وغیره مسایل بحث ها صورت گرفت. نخستین جلسه این کمیته ها در ماه قوس و جلسه دوم آن در ماه جدی سال ۱۳۸۹ دایر گردید. طی این جلسات سه کمیته تخنیکی برای تدوین کودهای ساختمانی تعیین گردید (کمیته کودهای شاهراه، کمیته کودهای دیزاین و انکشاف شهری و کمیته مهندسی وساختمان).

عبارتی دیگر محیط زیست مجموعه پدیده های است که انسان و سایر موجودات زنده را احاطه کرده و با یکدیگر در مقابله میباشد.

یکی از جامع ترین تعریفی که در ارتباط با واژه محیط زیست بویژه از سوی یونسکو بکار میرود اصطلاح زیستن در کره زمین (بیوسفر) است که عبارت از محیط زندگی بشر یا بخشی از جهان که طبق دانش کنونی بشر امکان زیستن در آن وجود دارد. تعریفهای گو ناگونی از محیط زیست در متون مختلف ارایه شده است که از میان آنها میتوان متن حقوقی مصوب شورای جامعه اقتصادی اروپا را که در ۲۷ جون ۱۹۶۷ انتشاره یافته است، یادکرد.

سند متذکره تعریف محیط زیست را چنین بیان میدارد (محیط زیست شامل آب هوا خاک وعوامل درونی و بیرونی مربوط به زیست هر موجود زنده میباشد) به نظر برخی دانشمندان محیط زیست شامل مجموعه ای از به هم پیوستگی عوامل بیرونی است که حیات و کلیه جنبه های زیست موجودات زنده از آن تأثیر پذیر است.

در مقدمه بیانیه کنفرانس ملل متحد (استکهلم ۱۹۷۲) آمده که انسان شکل دهنده ی محیط زیست خود است محیطی که به وی توانائی های فیزیکی و فرصت رشد معنوی، اخلاقی، اجتماعی و روحی میبخشد و این بدان معنی است که انسان شکل دهنده محیط زیستی است که به دست وی ساخت شده پس باید آنرا به گونه ای مورد توجه قرار دهد که بخش یا حد اقل آن جز اصلی محیط طبیعی به حساب آورده شود. همچنین در این بیانیه اضافه میشود محیط زیست شامل همه یا بخشی از عناصر تشکیل دهنده محیط طبیعی اعم از آب، هوا و خاک در حالت طبیعی یا توسط انسان ساخته شده است. بنابراین محیط زیست به دو صورت طبیعی و محیط زیست انسانی (ساخته شده بوسیله انسان) قابل دسته بندی است.

تعریف جامع دیگر از محیط زیست در کنوانسیون مسولیت مدنی خسارت ناشی از اعمال خطر ناک در محیط زیست مورد استفاده قرار گرفته است که طرح پیشنهادی آن توسط شورای اروپا که یک ساز مان منطقه یی در اروپا است در سال ۱۹۹۳ در لوگانو به تصویب رسید بر اساس آن محیط زیست شامل سه بخش عمده ذیل است

۱ - منابع تجدید پذیر و تجدید ناپذیر مانند آب، هوا، خاک و تمامی موجودات زنده و تأثیر متقابل این عوامل با یکدیگر

۲ - اموال و دارایی های که جز میراث فرهنگی است

۳ - مناظر طبیعی و نما های خاص

از اینروساختارهای که توسط انسان ساخته شده شامل بنا ها، آثار تاریخی، ساختمان های گوناگون و منظره ها و چشم انداز های ویژه است که از اوایل دهه ۱۹۶۰ به عنوان بخشی از محیط زیست اعلام و مبنای حقوق داخلی در باره محیط زیست را دارند. بیانیه ۱۹۷۲ استکهولم نقش اصلی را در این باره داشته در این بیانیه آمده است که حمایت از محیط زیست انسانی و بهبود آن موضوع مهمی است که به رفاه افراد بشر و توسعه اقتصادی پایدار در سراسر جهان اثر می گذارد زیرا انسان از یکطرف قابلیت ذاتی تغییر شکل دادن و همچنین امکان بالا بردن کیفیت زندگی خود و دیگران را دارد و از طرف دیگر می تواند با عمل کرد نا بجای خود زیانهای جبران ناپذیر رابه انسان و محیط زیست وارد کند.

در تعبیر دیگر محیط زیست به شکل یک موربانه در زیر زمین آغاز و به هر جایی که در روی زمین ممکن باشد امتداد می یابد. لذا علم محیط زیست از یک مالیکول حیات (ژن) شروع شده و به بیوسفر (زیست کره زمین) ختم می گردد.

شناخت مفاهیم اساسی محیط زیست به درک و حل بهتر مسایلی که کار شناسان محیط زیست با آن رو برو هستند کمک میکند و بایست تمام

اصولی که مربوط به محیط زیست است شناخته شود.

لذا برخی از اصول مهم مرتبط با مسایل محیط زیست را یادآوری مینمائیم

اصل اول: تمام انرژی که به یک فرد جمعیت یا اکوسیستم وارد می شود می تواند در آن ذخیره یا از آن خارج شود انرژی می تواند از شکلی به شکل دیگر تغییر یابد اما نمی تواند نابود یا منهدم گردد

هیچ بیان منطقی برای این اصل لازم نیست زیرا این اصل صرفاً تکرار

دوباره قانون اول ترمودینامیک یعنی یکی از بنیادی ترین مبانی علم فزیک است. این اصل همچنین بنام قانون بقای انرژی نیز شناخته می شود.

بر مبنای این اصل می بایست تمام انرژی وارد شده به فرد جمعیت یا اکوسیستم را به حساب انرژی خارج شده یا ذخیره شده گذاشت.

اهمیت این نکته در این است که سیستم های زنده را می توان بصورت بدیل های انرژی تصور نمود و این خود به معنی امکان تعیین راهکارهای مختلف در تبدیل انرژی است.

اصل دوم: کارایی هیچ سیستم بدیل انرژی کامل نیست این نوعی بیان دوم قانون ترمودینامیک یعنی یکی از اصول علم فزیک است به این معنی که انرژی هرگز از جهان از بین نمی رود، ولی همواره به حالت کم ارزش تری تبدیل می شود. مثلاً انرژی مورد استفاده یک حیوان بصورت غذا فشرده و مفید بدست می آید. با این وصف حرارت تولید شده در پرواز، شنا و دویدن حیوان به حرارت تبدیل میشود و دیگر بکار نمی آید. در واقع تمام انرژی موجود در کره زمین تمایل همه جانبه و برگشتناپذیر برای تبدیل شدن به حرارت دارد که بصورت تشعشع در فضا ناپدید می گردد.

اصل سوم: ماده انرژی فضا زمان و تنوع همه انواع منابع به حساب می آیند با توجه به اصول فزیک و کیمیا واضح است که افزایش میزان تبدیل

انرژی بوسیله سیستم های زنده متناسب با افزایش میزان مهیا بودن ماده و انرژی است فضا نیز می بایست به طریق مشابهی عمل کند تشابه بین تراکم گیاهان و فاصله بین یک حیوان از نزدیکترین حیوان همجنس مخالف اش را در نظر بگیرید. اگر تراکم گیاهان از تراکم مطلوب بالا یا پایینتر باشد، مضر خواهد بود. اگر فاصله با نزدیک ترین همسایه نیز بیش از حد کوتاه باشد، نشان میدهد که تراکم جمعیت احتمالاً آنچنان زیاد است که دلیل استرس بر خورد با سایر نا هنجاری ها افراد دیگر جمعیت در مسئله نسل گیری مداخله خواهد نمود اگر فاصله با نزدیکترین جنس مخالف بیش از حد زیاد باشد احتمال نسلگیری مورد نظر بسیار کم میشود و باروری که عملاً انجام می شود از حد اکثر آن کم تر خواهد بود، بنا بر این تاثیر فضا بطور اصولی با تاثیر ماده و انرژی است.

اصل چهارم: این اصل حداکثر ظرفیت قابل قبول دایمی را در یک اکوسیستم یا حد اکثر جمعیت که می تواند در یک محیط زندگی کند بدون آنکه حیات آنها به خطر بیافتد بیان می کند.

اصل پنجم: بحث بقایای مثبت و منفی یادآور مفهوم بنیادی در عالم محیط زیست وحدت محیط زیستی است که بر اساس این اصل هر چیز بر همه چیز اثر دارد به عبارت دیگر نمی توان کاری انجام داد که از

آید قشر شامل دو قسمت زیر می شود.

الف: قشر بحری که بیشتر اقیانوس ها را تشکیل می دهد ضخامت آن در حدود ۵ الی ۷ کیلو متر است.

ب: قشر بری - که بیشتر قاره ها را می سازد ضخامت آن در حدود ۳۰ الی ۳۵ کیلو متر است ونا پیوستگی موهو در زیر این قسمت قرار دارد که این قشر را از پوش زمین جدا می کند این قشر ۶ فیصد حجم زمین را تشکیل می دهد.

پوش زمین: زیر قشر پوش زمین است که بنام انتل قرار یاد میگردد در زیر نا پیوستگی موهو امواج زلزله سرعت بیشتری میابد تا اینکه به عمق معادل ۲۹۰۰ کیلو متر برسد این فاصله پوش زمین می نامند این قسمت حدود ۸۵ فیصد حجم زمین را در بر می گیرد. پوش خود به سه قسمت تقسیم می شود:

الف: پوش خارجی که حدود ۳۶۵ کیلو متر ضخامت دارد و قسمت خارجی آن سخت و محکم است

ب: پوش وسطی با ضخامت ۶۰۰ کیلومتر

ج: پوش داخلی با ضخامت ۱۹۰۰ کیلومتر که این قسمت سخت می پوش مجموعاً ۲۹۰۰ کیلو متر ضخامت دارد ودر حدود ۸۲ فیصد حجم کره زمین را تشکیل می دهد.

هسته در زیرپوش قرار دارد و مواد تشکیل دهنده آن عمدتاً آهن و نکل است هسته خود به دوبرخش تقسیم شده است :

الف: هسته خارجی که ۲۱۰۰ کیلومتر ضخامت دارد و تا عمق ۵۲۰۰ کیلو

تاثیرات و عواقب آن بر خوردار نبود. بطور مثال ریزش بارانهای اسیدی اثر نامطلوب بر روی پوشش گیاهی گذاشته و باعث افزایش حلشدن فلزات و عدم تغذیه مناسب گیاهان می شود البته این موضوع بطور مطلق صحت ندارد. مثلاً بعید است که انقراض یک نسل حلزون در امریکای شمالی بر خصوصیات جریان آب در رودخانه امازون اثر داشته باشد اما از سوی دیگر بسیاری از جنبه های محیط با یکدیگر ارتباط تنگاتنگ و نزدیک دارد.

اصل ششم: زمین و موجودات زنده بارها دگرگون شده اما برخی از محصولات ضروری تداوم حیات و محیط زیست قابل سکونت در بخش عمده از تاریخ کره زمین یکنواخت مانده است. حوادثی که در زمین رخ میدهد همان است که در گذشته نیز رخ داده است این اصل بطور ساده میگویند زمان حال کلید گذشته است به عنوان مثال با بررسی محصولات آتشفشانی می توان به تغییرات آب و هوا پی برد.

اصل هفتم: اصل سایبرنتیک یا خودتنظیمی به عنوان مثال در قانون جایگزینی گروههای از گیاهان جانوران و موجودات زره بینی به تدریج جای خود را به گروه های بعدی میسپارد تا آنکه خصوصیات کلی اجتماع تغییر یابد، سر انجام جامعه پایدار از ارگانیزم ها استقرار می پذیرد. این مرحله، مرحله کلیما کس Calimaax یا اوج است که در آن گیاهان و جانوران همنوع جانشین یکدیگر میشود.

برای شناخت بخش های اساسی محیط زیست در ابتدا به بررسی اجمالی کره زمین می پردازیم.

زمین سیاره ایست از مجموع سیاره های نظام شمس، زمین به عنوان یکی از ۹ سیاره نظام شمسی از دو بخش داخلی و بیرونی تشکیل شده است.

الف: ساختمان داخلی زمین:

ساختمان داخلی زمین لایه از لایه ها تشکیل شده است. خارجی ترین لایه زمین در مقایسه با ضخامت مجموع لایه ها بسیار کم و به مانند یک تکت پستی است که بر روی توپ فوتبال چسبیده باشد. ساختار قشری زمین از مطالعه امواج زلزله بدست می آید که در اقشار مختلف خمیده گی و انحراف پیدا می شود. بنابر این قسمت های مختلف داخلی زمین به شرح ذیل است

قشر: قشر به عمق ۶۰ کیلو متر از سطح زمین امتداد دارد که انرا ناپیوستگی موهو گویند، اصطلاح موهو به نام دانشمند یوگوسلاوی اندریا موهو ریسیک underia muho risick نامگذاری شده است قسمت موهو بطور مشخص قشر نازک زمین را از قسمت متراکم داخلی جدا می سازد در برخی نقاط داخل قشر زمین در مسیر امواج تغییرات ناگهانی پدید می

متری سطح زمین پیش می رود و مواد تشکیل دهنده آن عمدتاً بصورت مذاب است

ب: هسته داخلی که در حدود ۱۳۷۰ کیلومتر ضخامت دارد و احتمال می رود که مواد تشکیل دهنده آن به شکل جامد باشد.

ب: ساختمان خارجی زمین:

این بخش شامل اتمسفر می شود و اتمسفر شامل ۴ طبقه اصلی به شرح زیر است.

تروپوسفر: ۸۰ فیصد وزن کل اتمسفر را تشکیل می دهد و ارتفاع این لایه از سطح زمین در مناطق قطبی ۸ کیلو متر در عرضهای جغرافیایی متوسط ۱۲ کیلومتر و در مناطق استوایی ۱۸ کیلومتر است. تقریباً تمام بخار آب موجود در اتمسفر در این منطقه متمرکز شده و کلیه جریان های هوایی مثل تشکیل ابر، رعد و برق، بارندگی، باد و غیره در این لایه اتفاق می افتد.

استراتوسفر: این لایه در حدود ۵۰ الی ۲ کیلومتر ضخامت دارد. در این طبقه لایه حیاتی اوزون قرار دارد. لایه اوزون بخشی بزرگی از اشعه ماورا بنفش خطرناک افتاب را جذب کرده و از رسیدن آن به سطح زمین جلوگیری میکند.

۳ یونوسفر: به مجموعه لایه میزوسفر و ترموسفر، یونوسفر گفته میشود. این لایه از بر خورد سنگهای آسمانی و شهاب سنگها به زمین جلوگیری میکند. ارتفاع آن بین ۵۰ الی ۵۰۰ کیلومتر است.

ادامه در شماره آینده

ها و گادیاها راه های سنگفرش ضخیم با عرض بیشتر و سطح نسبتاً هموار اعمار نمایند. بعد از انقلاب صنعتی انگلستان، اختراع ماشین بخار توسط جیمزوات، وارد شدن موتورها به بازار و گسترش صنعت موتور سازی، همزمان جاده سنگفرش پاسخگوی نیاز آنروز نبود. انجنیران در جستجو شدند که سطح هموار سخت و محکم را اعمار نمایند تا از یکطرف بتواند مقاومت در مقابل بارهای وارده داشته باشد و از سوی دیگر سرعت مورد نظر را تأمین نماید که در نتیجه سرکهای بافرش اسفالتی Pavement Asphalt، و کانکریتی Concrete Pavement را اختراع کردند که امروز در جهان وسعت بیشتر یافته و جایگزینی دیگر تا هنوز ندارد. پس از جنگ جهانی دوم صنعت موتور سازی بهتر و سرعت آنها افزایش یافت در کنار این گام، راه های آزاد Freeways با شکل های ستندرد هندسی جای جاده های پرپیچ خم را گرفت. امروزه فن سرک سازی در جهان به اوج خود رسیده است که میتوان از سرک های گران قیمت جهان مانند سرک وال استریت نیویارک، سرک مونتیژه پاریس، سرک بوند لندن، سرک تورسکایای مسکو، سرک بلور شهر تورنتو نام برد.

در افغانستان در سال ۱۲۹۴، ش تنها یک موتور وجود داشت که آن موتور توسط ملکه الیزابت ملکه انگلستان به شاه امان الله خان پادشاه افغانستان تحفه داده شده بود از همان زمان مفکوره ساختمان سرک به میان آمد پیش از آن تنها راه های کاروان رو در افغانستان وجود داشت. در سال ۱۳۰۰ هه ش وارد نمودن موتور ها به افغانستان آغاز یافت و به همین ترتیب در سال ۱۳۱۱، ش در افغانستان ۴۰۰ موتور وجود داشت تا سال ۱۳۱۸ تعداد موتور ها در کشور به ۲۱۰۰ عراده رسید و تا امروز تعداد موتور همه ساله افزایش می یابد و ضرورت به سرک های بیشتر از پیش احساس میشود.

سرک های افغانستان بعد از استرداد استقلال کشور در سال ۱۲۹۷ هجری

تاریخچه سرک سازی

پیدایش سرک سازی در تاریخ شناخته شده نیست ولی می توان گفت که سرک سازی با رشد تمدن و شهر نشینی گسترش یافت ساخت سرک ها گسترش زراعت و صنعت را به همراه داشت نخستین سرکهای که بشرتوانست بسازد در تمدن باستان روم بود. در سال ۳۱۱ پیش از میلاد مسیح، کلودیوس راهی بین Capoue و Rome را ساخت. پیش از آن زمان که هنوز موتور اختراع نشده بود رفت آمد مردم از یک منطقه به منطقه دیگر به فاصله دور نزدیک پیاده صورت میگرفت برای پیاده رو ها راه کم عرض در نظر گرفته می شد. بعد از اختراع کراچی ها و گادیهای که توسط حیوانات کش می شد. مردم مجبور شده اند که برای کراچی

شمسی مطابق ۱۹۱۹ میلادی ساخته شده و تا امروز ساختمان سرک ها ادامه دارد.

سرک و اهمیت آن

جهت انکشاف اوضاع اقتصادی، صنعتی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر مملکت موجودیت سرکهای خوب بسیار مؤثر میباشد. انتقالات معمولاً توسط سرکهای خوب، خطوط ریل، راه های انکشاف یافته بحری و خطوط هوایی صورت میگیرد. راه های هوایی به توسعه انتقالات کمک نموده مگر از جمله انواع مسیرهای انتقالات است که در شرایط خاص مورد استفاده قرار میگیرد. خطوط بحری، ریل و سرکها میتواند بین ممالک و همچنان میان خود مملکت انتقالات را انجام دهد. اشیای تولید شده صنعتی به شهرها و ممالک مختلف توسط یکی از انواع وسایل انتقالات صورت میگیرد.

انتقال مردم به وظایف شان و انتقال محصولات زراعتی به مارکیت ها نیز توسط وسایل انتقالات خوب صورت میگیرد.

داشتن سیستم های خوب انتقالات معیار پیشرفت اقتصادی و صنعتی یک مملکت میباشد. سیستم مؤثر وسایل انتقالات قیمت محصولات را پایان میاورد. قیمت مصارف انتقالات همیشه یک ضریب مؤثر قیمت اشیا میباشد. پس بطور خلاصه گفته میتوانیم که:

سرک یک وسیله فوق العاده مهم در حیات اقتصادی بشر بوده غرض استفاده مؤثر سرک باید به بهترین وجه طرح ریزی، ساختمان، حفظ مراقبت گردد. سرک علاوه بر این که راه انتقالی بشمار میرود وسیله انکشاف اقتصاد، فرهنگ، و دیگر امکانات ضروری حیاتی بوده و حتی د رموضوعات دفاعی کشور نیز داشتن سرکهای مناسب حتمی و لازمی شمرده می شود.

در افغانستان عدم موجودیت سرکهای خوب موثر رو باعث مشکلات عظیم ترانسپورتی گردیده است. امکانات اتصال شهر ها را به قریه جات محدود نموده و دهاقین نسبت عدم موجودیت سرک ها نمی توانند محصولات زراعتی خویشرا بوقت معین به شهر ها برسانند از امتیازات شاهرا وسهولت های آن مستفید گردند.

اصولاً «راه عبارت است: زمین دراز و باریکی که بین محلات مختلف به صورتی ساخته می شود که وسایل نقلیه بتواند انواع کالاهای صنعتی و زراعتی و مسافری را با سهولت، مصونیت و سرعت روی آن حمل و نقل نمایند به طور کلی راه نخستین و طبیعی ترین وسیله ارتباط انسانها است. گردش چرخهای اجتماعی بدون وجود راه ممکن نیست همان طوریکه که

گردش خون در بدن انسان بدون وجود شریانها غیر ممکن است تجسم کشوری بدون داشتن راه، دور از واقعیت خواهد بود.

هدف انجینیری سرک سازی عبارت از طرحریزی ساختمان و حفظ مراقبت دایمی تمام انواع سرکها میباشد سرکها را میتوانیم در ساحات هموار تپه ها و مناطق کوهستانی به جهت های مختلف با طرح منحنی های افقی و عمودی اعمارنماییم.

انجینیری سرک سازی شامل ساحات ذیل می باشد:

اداره سرمایه گذاری برای اعمار سرک

مطالعات اقتصادی سرک

مواد ساختمانی که از آن سرک اعمار میشود. و آزمایشات آنها

سروی حجم ترافیک

پلان و برآورد آن

ساختمان سرک

چرا کیفیت سرکها پایین است

از آغاز حکومت جدید تا کنون در افغانستان در حدود ۶۰۰۰km متر سرک در سراسر کشور قیریزی شده است. اما کیفیت این سرکها مطابق نورم و ستندرد نیست به همین ملحوظ استفاده کنندگان از کیفیت پایین سرک های اعمار شده شاکی اند. دلایل مختلف بر عدم کیفیت خوب پروژه های سرک سازی وجود دارد. که می توان طور خلاصه به آن اشاره کرد:

فساد و اختلاس در روند کاری پروژه های سرک سازی باعث عدم کیفیت

خوب آن میگردد.

عدم نظارت دقیق از جریان کار ساختمان سرک (کنترل کیفیت و اطمینان کیفیت)

وارد نمودن مواد بی کیفیت و استفاده آن در ساختمان سرک همانطوریکه

امنیتی معرفی نماید.

اقبال دریور:

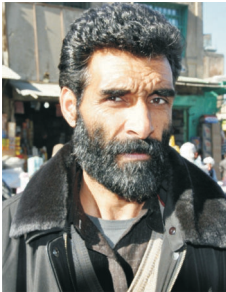
موادی که داخل کشور ما می شود تا اندازه ئی ستندرد نیستند و از نظر کمیت و کیفیت قابل استفاده نبوده و اموال چینائی معمولاً در بازارهای افغانستان به فروش می رسد که رنگ شیپ و تیپ زیبا دارند ولی بعد از پنج روز استفاده از بین می رود، چون دارای کیفیت درست نمی باشد و از مواد ستندرد در ساخت آن استفاده نشده دارای ستندرد درست نبوده و به صحت مضر تمام می شود. از اداره که در این راستا فعالیت دارد آرزو دارم تا مواد و کالا های که وارد افغانستان می گردد به شکل درست چک و کنترل و بر رسی گردد.

محمد شاه د کابل بنار

اوسیدونکی:

زمونږ هیواد ته ډیر توکي د نورو هیوادونو څخه راوړل کیږي چې ددغه توکو کیفیت په ستندرد برابر نه دی یعنې تاریخ تیر دواځاني او غذایی مواد زمونږ هیواد ته راوړل کیږي اوزیاتره سوداگر د خپلو گټو په خاطر د توکو د ښه والي فصیدی کموي او زمونږ هیواد ته یې را واردوي چې خلک یې له ډیرو ستونزو سره مخامخ کړي دي.

عنایت الله د کابل بنار اوسیدونکی:

لکه څنگه چې تاسو ته معلومه ده زمونږ هیواد تولیدات نه لري او هر څه له نورو هیوادونو څخه زمونږ هیواد ته راوړل کیږي چې زیاتره یې چینایي توکي دي چې کیفیت

عدم کنترل ووسایط با تناژ بلند که دلیل عمده خرابی سرکها شناخته شده است

عدم مسئولیت پذیری ارگان های مسئول ونبود سیستم مجازات و مکافات در ادارات حکومتی.

عدم حفظ مراقبت سرکها بصورت جدی بعداز نو سازی آن.

عدم دقت محاسبه سروی حجم ترافیک و دیزاین سرک

وضع امنیتی نیز در بعضی مناطق بالای کار پروژه های سرک سازی تاثیر میگذارد که در نتیجه باعث کیفیت پایین سرک ها گردیده است.

ستندرد از دیدگاه مردم

بیژن دوا فروش:

مواد و کالا های که وارد افغانستان می شود عموماً از شرکت های پاکستانی می باشد، که پاکستان هم شرکت های بسیار زیاد دارد، از کالا ها که دارای کیفیت خوب است در کمپنی های شهر بسته بندی می شود

و مربوط شرکت های شبه عربی، مالیائی و ترکی می باشد، مواد و کالا های تولیدی سایر شهر های پاکستان دارای کیفیت خوب نمی باشد خوشبختانه ما در کشور خود نیز یک ارگان مستقل که تنظیم کمیت و کیفیت مواد و کالا های وارداتی را به عهده دارد داریم و باید بیشتر کوشش کند تا نورم های مواد وارداتی را بر رسی نماید تا مواد به ستندرد های جهانی برابر گردد.

محمد نظیر طلا فروش:

اجناس و کالا های که وارداتی به افغانستان می شود از قبیل ادویه جات،

مواد خوراکه و سایر اقلام از نگاه کیفیت خیلی به سطح پائین می باشد و این کار مربوط به یک تعداد تجار ما است که می روند و مواد را با کیفیت پائین فرمایش می دهند تا ارزان تمام شود و بعد از ورود آن به کشور به نرخ بلند به فروش می رسانند و مفاد زیاد را بدست می آورند و در فکر مردم غریب و بیچاره افغانستان

نیستند، خواهش ما از اداره ستندرد این است تا کیفیت مواد را به شکل جدی کنترل کند و عاملین ضد بشر و وطن مان را به حارنوالی و ارگانهای

توريالی د تیلو پلورونکې:

زمونږ هیواد ته سوداګر یی کیفیته توکي راوړي او مونږه یی د ستونزو سره مخامخ کړي یو. زه له ټولو سوداګرو څخه هیله کوم چې باکیفیته توکي خپل هیواد ته راوړي ترڅو خلک له ستونزو سره مخامخ نه شي.

ذکرالله دوا پلورونکې:

افغانستان ته هر رنگه دوا ګانې راواردیږي، چې په هغه کې باکیفیته او بې کیفیته دواګانې شاملې دي چې زمونږ زیاتره هیوادوال ددغه تاریخ تیر او بې کیفیته دواګانو څخه استفاده کوي همدغه وجه ده چې ناروغان

په ښه توګه نه تداوي کیږي او نورو هیوادونو ته د تداوی دپاره ځي. زه له ټولو سوداګرو او دوا پلورونکو نه دا هیله لرم چې خپل هیواد ته باکیفیته دواګانې راوارد کړي ترڅو د خلکو ستونزې په خپل هیواد کې حل شي

یې ډیر ټیټ دی او هم دغه بې کیفیته توکې چې د نورو هیوادونو څخه راوړل کیږي زمونږ د هیواد اقتصاد یی زیانمن کړی دی ځکه زمونږ د هیواد لاسي صنایع د همدغه بې کیفیته توکو له وجې له منځه تللي دي. زما په اند که

دولت د دغه بې کیفیته توکو مخنیوی وکړي او دده پرځای زمونږ د هیواد لاسي صنایعو ته پاملرنه وکړي دابه مونږ او زمونږ د هیواد دپاره ښه وي او د ستندرد ملي اداري څخه هیله کوم چې سوداګر پري نږدي چې د دغسې بې کیفیته توکي زمونږ هیواد را وارد کړي.

حمیدالله دکاندار:

هغه توکي چې افغانستان ته را واردیږي، زیاتره یی د پاکستان او ایران هیوادونو څخه دي چې پدې کې بې کیفیته توکي زمونږ سوداګرو له خوا هیواد ته راوړل

کیږي او زمونږ په هیواد کې ځیني کمپنۍ شته چې له نورو هیوادونو د توکو پرتله ډیر بې کیفیته توکي هیوادوالو ته تولیدوي. زه د ستندرد اداري څخه دا غوښتنه کوم چې تاریخ تیر او بې کیفیته توکي پري نږدي چې زمونږ هیواد ته داخل شي ځکه زمونږ ډیری هیوادوال بې سواده

دي له تاریخ تیرو او بې کیفیته موادو څخه استفاده کوي او هم دا وجه ده چې زمونږ په هیواد کې ناروغۍ ورځ تر بلې زیاتیږي.

سارسو (SARSO) یا (سازمان ستندرد منطقوی جنوب شرق آسیا)

SOUTH OF ASIAN REGIONAL STANDARDS ORGANIZATION

ایجاد گردیده و مناسب به ستندردهای سازمان جهانی است.

سازمان سارسو (SARSO) به مثابه زمینه ساز خوب درجهت فراهم آوری تسهیلات ظرفیت سازی میان کشورهای عضو در ساحات تشویق تبادل معلومات میان متخصصین سازمان های ستندرد کشورهای عضو در ساحات هماهنگ سازی و تشخیص انطباق ستندردها از طریق برگزاری سمینارها، ورکشاپ ها و برنامه های آموزشی نقش عملی خویش را ایفا نماید

سازمان ستندرد منطقوی جنوب شرق آسیا (SOUTH ASIAN REGIONAL STANDARDS ORGANIZATION) متشکل است از:

الف: شورای رهبری (Governing Board)

ب: بورد انسجام تخنیکي (Technical Management Board)

ج: دایکتر جنرال (Director General)

د: سکرتریت (Secretariat)

وظایف سازمان ستندرد منطقوی جنوب شرق آسیا (SOUTH ASIAN REGIONAL STANDARDS ORGANIZATION) عبارتند از:

الف: بودجه سازمان که توسط منابع ذیل تمویل میگردد.

سهمگیری مساعدت کشورهای عضو.

تعیین اندازه حق العضویت توسط شورای رهبری جهت پیشبرد خدمات سازمان.

سازمان میتواند از منابع خارجی به اساس اهداف سارک، تمویل گردد.

ب: اساسنامه و طرز العمل ها قوانین که بعد از تصویب کامل موافقتنامه توسط کشورهای عضو جنبه حقوقی را اختیار میکند.

ج: مرعی الاجرا موافقتنامه و نگهداری موافقتنامه.

د: ارتباطات با نهاد های دیگری سارک

یک موضوع مبرم و ضروری که کشور های سارک با آن مواجه اند اتخاذ تدابیر هم آهنگ کننده در جهت رفع پرابلم های در ساحه معیار سازی

سارسو SARSO یا (سازمان ستندرد منطقوی جنوب شرق آسیا SOUTH ASIAN REGIONAL STANDARDS ORGANIZATION) با مساعی مشترک کشور جنوب شرق آسیا (سارک) افغانستان، بنگله دیش، پاکستان، هند، سریلانکا، نیپال، بوتان و مالدیو تأسیس و پایه گذاری گردید به تاریخ (۳) اگست سال (۲۰۰۸) در شهر (کولمبو) مرکز مالدیو موافقتنامه سازمان ستندرد منطقوی جنوب شرق آسیا یا سارسو (SARSO)) بین وزرا خارجه کشورهای جنوب شرق آسیا افغانستان، بنگله دیش، پاکستان، هند، سریلانکا، نیپال، بوتان و مالدیو به امضای رسید، که اهداف آن آرزوی موفقیت و بلند بردن هماهنگی و همکاری ایشان در ساحه معیار سازی تشخیص و انطباق در جهت توسعه تعهد هماهنگ سازی ستندردها ملی برای کشورهای عضو سارک و از بین بردن موانع تخنیکي تجارت در منطقه فراهم آوری تسهیلات و خدمات تجارتي داخل منطقه و دسترسی به مارکیت جهانی می باشد.

این سازمان یعنی سارسو با اساسات و اهداف در ساحه معیاری سازی تشخیص و انطباق ستندرد ها توسعه هماهنگ ستندردها برای منطقه، غرض ایجاد تسهیلات تجارتي داخل منطقه و دسترسی به مارکیت جهانی ایجاد گردیده است و کشور های عضو آن طبق اهداف مطروحه همه فعالیت های خویش را به آن متمرکز ساخته و در جهت رفع پرابلم ها در ساحه معیار سازی تشخیص و انطباق و توسعه هماهنگ ستندرد ها برای منطقه تدابیر عملی و فراگیر را اتخاذ و به منصفه تطبیق و اجرا قرار دادند لازم و ضروریست تا مسایل تجارت آزاد، تسهیلات گمرکی، ترانزیت زمینی، رفع نیازمندی های تجارتي با نظر داشت اصل همکاری های متقابل، اعطای مساعدت های مالی و ایفا نمودن نقش کشور های عضو در جهت عرضه خدمات ستندردها انکشافی یا ستندردهای قبول شده سارسو (SARSO) که قابل دسترسی برای کشورهای عضو سارک می باشد.

موضوع مبرم و ضروری سارسو (SARSO) استفاده و کاربرد از ستندردهای بین المللی که توسط سازمان های بین المللی مانند IEC, ISO و غیره

از دور بین

ستندرد

تشخیص و انطباق و توسعه هماهنگ استانداردها برای منطقه تدابیر عملی و فراگیر را اتخاذ و در تطبیق آن کام های عملی و قابل اجرا صورت گیرد، تا مسایل تجارت آزاد، تسهیلات گمرکی، ترانزیت زمینی، رفع نیازمندی های تجارتی با نظر داشت اصل همکاری های متقابل، اعطای مساعدت های مالی و ایفا نمودن نقش کشور های عضو در جهت عرضه خدمات استانداردهای انکشافی یا استانداردهای قبول شده سارسو (SARSO) که قابل دسترسی برای کشورهای عضو سارسو می باشد.

این که جمهوری اسلامی افغانستان مسیر بازسازی و عمران مجدد را با امید فردای تابناک و رفاه همگانی آغاز نموده امیدواری این موجود است تا افغانستان از سازمان همکاری منطقه جنوب شرق آسیا چه اقتصادی، چه امنیتی و چه باز سازی همه جانبه تا مسایل تجارت آزاد، تسهیلات گمرکی، ترانزیت زمینی، رفع نیازمندی های تجارتی با نظر داشت اصل همکاری های متقابل، اعطای مساعدت های مالی و ایفا نمودن نقش کشور های عضو در جهت عرضه خدمات استانداردهای انکشافی یا استانداردهای قبول شده سارسو (SARSO) که قابل دسترسی برای کشور افغانستان باشد مستفید گردد که تحقق همچو اهداف مستلزم تلاش های پیگیر مراجع ذیربط جمهوری اسلامی افغانستان می باشد که باید از فرصت های بدست آمده استفاده اعظمی و گسترده به عمل آید.

ساختمانی کودونه (Building Codes)

افغانستان یو غرنۍ هیواد دی چه سمندر ته لیاره نه لری. د افغانستان جغرافیائی موقعیت د ځمکې په سویل ختیځه نیمایي کې د قطبي عرض البلد د ۲۹ درجو او ۳۱ دقیقو او ۳۸ درجو او ۳۰ دقیقو تر مینځه او بیا د ختیځ طول البلد د گرینویچ نصف النهار څخه د ۷۵ درجو او ۶۰ درجو ۳۱ دقیقو کې پروت دی.

د افغانستان هیواد له دی کبله چه په مرکزی آسیا کې د ایران او چین تر مینځ واقع شوی دی ډیر ستراتیژیک اهمیت لری. په پخوانیو تاریخی پیړیو کې له دی امله چه د سیمه ایزو تمدنونو اړیکې له همدغه هیواد له لیاری څخه ممکن شوی وی ډیر اهمیت یی درلود. تر هغه ځایه چه جیولوجیکي څیړنو بنودلی ده زموږ هیواد د ځمکې د کری په یوه فعاله زلزله لرونکي کمر بند کی پروت دی

چه دا کمر بند د مدیترانی کمر بند په نامه یادېږي چه د پرتگال څخه پیل او د مدیترانی له حوزې، توری بحیرې، ترکیې، ایران، افغانستان او همالیا څخه تیریږي او بالاخره تر اندونیزیا پوری رسیږي.

پدی سیمو کې د تاریخ په اوږدو کې ډیری زیاتي زلزلې راغلي چه د زرگونو وگړو د مرگ او ژوبلی سبب شوی دی. افغانستان چه په کمر بند کی پروت دی د زلزلو ډیر خونړي تاریخ لری. په شلمه پیړۍ کې د فابریکو او نورو فعالیتونو په وجه چه عامل یی انسان دی په فضا کې د کاربن ډای اکساید اندازه څو برابره زیاته شوی او په همدی وجه هوا مخ په تودیدو ده. د هوا تودیدلو په ورستیو کلونو کې په اقلیم کې د پام وړ بدلونونه راوستي او ډیره ویره یی رامنځ ته کړیده.

عمومی سروی او علمی تحقیقات ښیي چه افغانستان د اقلیمی بدلونونو د احتمالی زیانونو له درکه د نړۍ اتم هیواد دی. د ماهرانو په نظر افغانستان ته اقلیمی بدلونونه له دریو اړخونو زیان رسوي:

۱. د سیلابونو زیاتوالی

۲. وچکالی

۳. بی وخته بارانونه

د اقلیمی بدلونونو او زلزلې موضوع د اوسنۍ نړۍ په جدی مسایلو کې شامله ده چه هر هیواد ورته د خپلو امکاناتو، جغرافیایی او اقلیمی شرایطو په رڼا کې د مقابلی لیاری چاری لټوی. پداسی حال کې چه د نړۍ نور هیوادونه د اقلیمی بدلونونو له احتمالی زیانونو سره د مقابلی لپاره پروگرامونه جوړوي، موږ تر اوسه پوری پدی هکله بحث ندی پیل کړی. اقلیمی بدلونونه اوس یوه حتمی چاره گڼل کیږي. افغانستان چه یو کرهڼیز هیواد او ډیری وگړي یی په کلیو او بانډو کې هستوگنه لری نو اقلیمی بدلونونه په اقتصادي اغیزو سربیره ټولنیزې او روغتیایی اغیزی هم لری. موږ باید دغه بحث پیل کړو تر څو په ساختمانی

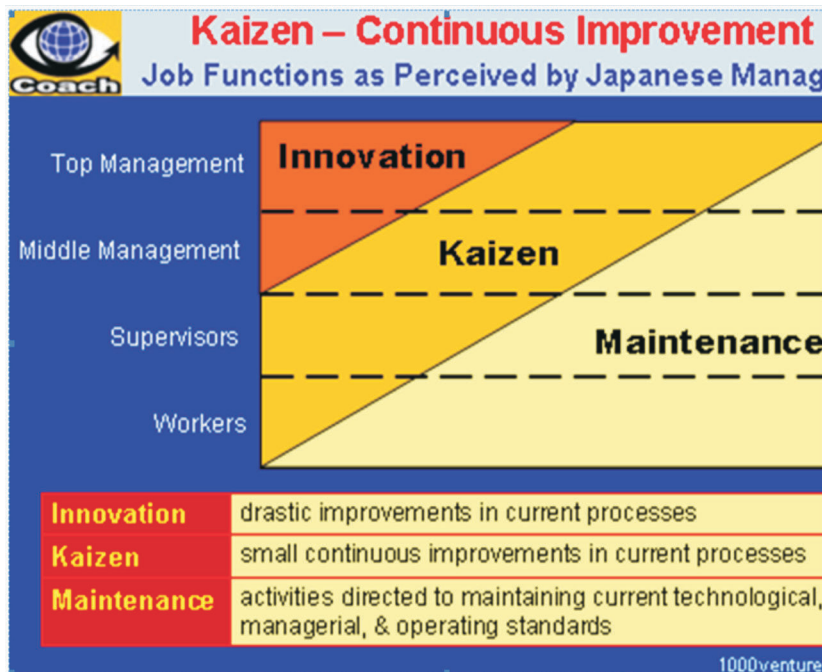
کودنو کی ورته خاصه پاملرنه او د حل لیاری رامنځ ته کړو. افغانستان لکه د دریمې نړۍ د نورو هیوادونو په پرتله د پرمختللی نړۍ د افقی ساختمانونو لکه سړک، پل، پلچک او عمودی ساختمانونو لکه تعمیرات، استنادی دیوالونه، د اساسی مفهوم د دیزاین تحلیل، د اعضاوو تناسب، د جوړونې تشریح، ځای اشغالونې لپاره کوم قبول شوی او په رسمی توګه داسی مجموعه د قوانینو، تخنیکي ځانګړتیاوو د رسمی استعمال قانون او چوکاټ چه د حفاظت او د ساختمانی توکو د ځانګړتیاوو د کنترول له نقطی نظره یوه اساسی وسیله چه ساختمانی کودونه هم ورته ویل شوی، نلری. تر څو مسلکی، علمی ګروپونو، شخصی او حکومتی ادارو ته په انجینری او تخنیکي ډګر کی د استعمال یوه رسمی بڼه او اساسی ذریعه وګرځی.

د دغه ساختمانی کودونو نشتوالی په ملی او بین المللی کچه یو لږ اساسی خنډونه او ګواښونه رامنځته کړی دی لکه سرمایه گذاری د بیا رغونی په ډګر کی، نړیوالو مارکیټونو ته نه لاس رسی، د ساختمان په تحلیل، د موادو په خاصیت او د ساختمانی اعضاوو په تناسب کی د پیاوړی قضاوت وسیله، د افغانی شرکتونو د قراردادونو د نیولو موقع، د مسلکی اشخاصو او د حکومتی، شخصی علمی ادارو د اعضاوو لپاره یو ډول اجازه نامه یا لایسنس تر څو له یو بی کیفیته څخه با کیفیته او د غیر مسلکی څخه مسلکی دیزاین ته چه په نړیواله سطحه د

قبلیدو وړ وګرځی، دا د افغانستان لپاره یو له بنسټیزو اړتیاوو او یو خوب له خوبونو څخه ګڼل کیږی. الحمدلله په دی ورستیو کی وروسته له ډیرو هلو ځلو څخه بالاخره د افغانستان د ستندرد ملی خپلواکه اداره (انس) پدی بریالی شوه چه د دی خوب لپاره یو تعبیر او د افغانستان لپاره د ساختمانی کودونو جوړونه په څلورو برخو کی (ساختمانی، مهندسی، بناری پراختیا او دیزاین او د پلونو او سړک) پیل او د علمی، مسلکی، ساختمانی، حکومتی او شخصی ادارو د تخنیکي اشخاصو د هری یو یو برخي د کودونو د جوړولو په بیلو ټاکل شوو تخنیکي کمیټو کی د خارجي تخنیکي مشاورینو سره په ګډ تفاهم کی د ساختمانی کودونو لپاره د بین المللی کودونو څخه لکه امریکایی او د نورو هیوادو لکه پولنډی، ترکیی، کاناډایی، استرلیایی او د منطقوی لکه ایران، پاکستان، هندوستان له کودونو څخه باید یوه مرجع وټاکل شی او بیا په هغی کی د افغانستان جغرافیوی، منطقوی، زلزلوی، جوی او اقلیمی شرایطو په نظر کی نیولو سره بدلونونه راوړل شی تر څو د افغانستان لپاره یو معیاری ساختمانی کود (ABC) افغانستان Building Code) جوړ شی او په افغانستان کی د مسلکی، ملی او بین المللی ارګانونو لپاره یو اساسی سند او د استعمال ذریعه وګرځی.

تغیر برای بهتر شدن به سبک جاپانی (کایزن)

تهیه کننده: ایمل عازم

کایزن ترکیبی از دو کلمه KA I+ZEN=KAIZEN از یک مفهوم جاپانی است که تعریف آن تغییر به سمت بهتر شدن یا بهبود مستمر و تدریجی است. در واقع کایزن بر این فلسفه استوار است که برای ایجاد بهبود در سازمان‌ها لازم نیست به دنبال تغییرات انفجاری یا ناگهانی باشیم، بلکه هر نوع بهبود یا اصلاح به شرط آنکه پیوسته و مداوم باشد، ارتقای ظرفیت را در سازمان‌ها به ارمغان خواهد آورد.

فرهنگ کایزن و تعامل آن در بین لایه‌ها و سازمان‌های مختلف اجتماعی در جاپان باعث شده است تا کارخانه به پوهنتون تبدیل شود و پوهنتون به کارخانه، کارگر از مدیر بیاموزد و مدیر از ایده‌های کارگر بهره‌مند گردد. پژوهشگر لباس کار بپوشد و به جای نشستن در برج عاج به صحنه تولید بیاید و فعالان صحنه‌های تولید به فکر و تدبیر در باب بهبود کار خویش بپردازند و به پژوهش روی آورند. پیام استراتژی کایزن در این جمله خلاصه می‌شود که حتی یک روز را نباید بدون ایجاد نوعی بهبود در یکی از بخش‌های سازمان یا شرکت سپری نمود.

بهبود مستمر و تدریجی با بهره‌گیری از مشارکت کارکنان در نگاه کایزنی برای تحقق بهبود تدریجی و مستمر در سازمان‌ها باید سه اقدام اساسی زیر صورت بگیرد:

تمامی فعالیت‌هایی که در آمد زاهستند ولی ارزشی تولید نمی‌کنند (Muda) باید حذف شوند.

فعالیت‌هایی که به شکلی در جای دیگری به صورت موازی انجام می‌شوند (Muri) با یکدیگر تلفیق شوند.

آن دسته از فعالیت‌هایی که برای تکمیل و بهبود سطح کیفی خدمات لازمند (Mura) به فعالیت‌های سازمان افزوده شوند.

این حرکت یا نهضت سه Mu اساس اقدامات کارگاه آموزشی گمبا کایزن (کایزن عملی) را تشکیل می‌دهد.

«اجرای نظام آراستگی ۵S»

۵S که از این به بعد به آن ۵ ت اطلاق می‌کنیم، پنج حرف اول کلمات

زیر است:

Seiri تشخیص: به معنی جدا کردن آنچه ضروری است از غیر ضروری‌ها

Seiton ترتیب: سر و سامان دادن به آنچه که به عنوان ضروری باقی می‌ماند

Seiso نظیف (تمیز): پاکسازی و تمیز کردن محل و کلیه اشیاء و لوازم مورد نیاز

Seiketsu تنظیم: ستندرد کردن اقداماتی که در بالا شرح داده شد

Shitsuke تکلیف: ایجاد بسترهای لازم برای رعایت همگانی این ستندرد ها

۵ ت مصداق بارز گفتار اولیای کرام می باشد که می‌فرمایند «النظافه من الایمان» و «اوصیکم بالتقوی الله و نظم امرکم».

مراحل پیاده سازی:

بسترسازی و فراهم کردن زمینه‌های فرهنگی لازم

سازماندهی و آغاز رسمی نهضت توسط مدیریت ارشد

پاکسازی عمومی

آغاز فعالیت تشخیص و تفکیک ضروری از غیر ضروری

انجام وظایف روزانه تشخیص، ترتیب و نظیف

ممیزی دوره‌ای ۵ ت

مدیریت و کایزن

تاکید را دارد. در این نظام مدیریت، معمولاً ارتباط سازمانی به صورت صدور دستور از بالا و عرضه گزارش از پایین تعریف می‌شود. در سازمان سطوح مدیریتی عمودی و تقسیم کار افقی وجود دارد.

مراحل اجرای کایزن عملی

برای اجرای بهبود استفاده از کایزن عملی مراحل زیر پیش بینی شده است ناحیه نمونه را انتخاب کنید.

گروه بهبود (تیم کایزن) را ایجاد و سازمان دهی کنید.
احصایه ها و آمار مورد نیاز را در ناحیه نمونه با کمک اعضای گروه گردآوری کنید.

اعضای شرکت کننده را با مفاهیم و ابزارهای بهبود آشنا کنید.

نظام آراستگی (۵ ت) را آغاز کنید.

مودا (اتلاف) ها را شناسایی و فهرستی از آنها تهیه کنید.

تحلیل علل حوادث اتلاف را در ناحیه نمونه انجام دهید و راه حل‌هایی را با استفاده از کار گروهی بدست آورید.

راه حل هایی را که عملی تر باشد انتخاب کنید.

هر نوع تغییر فیزیکی در آرایش ناحیه نمونه را بدون فوت وقت انجام دهید.

بهبود انجام گرفته را به صورت سسترد درآورید.

موفقیت حاصله را به اطلاع سایر همکارانتان برسانید.

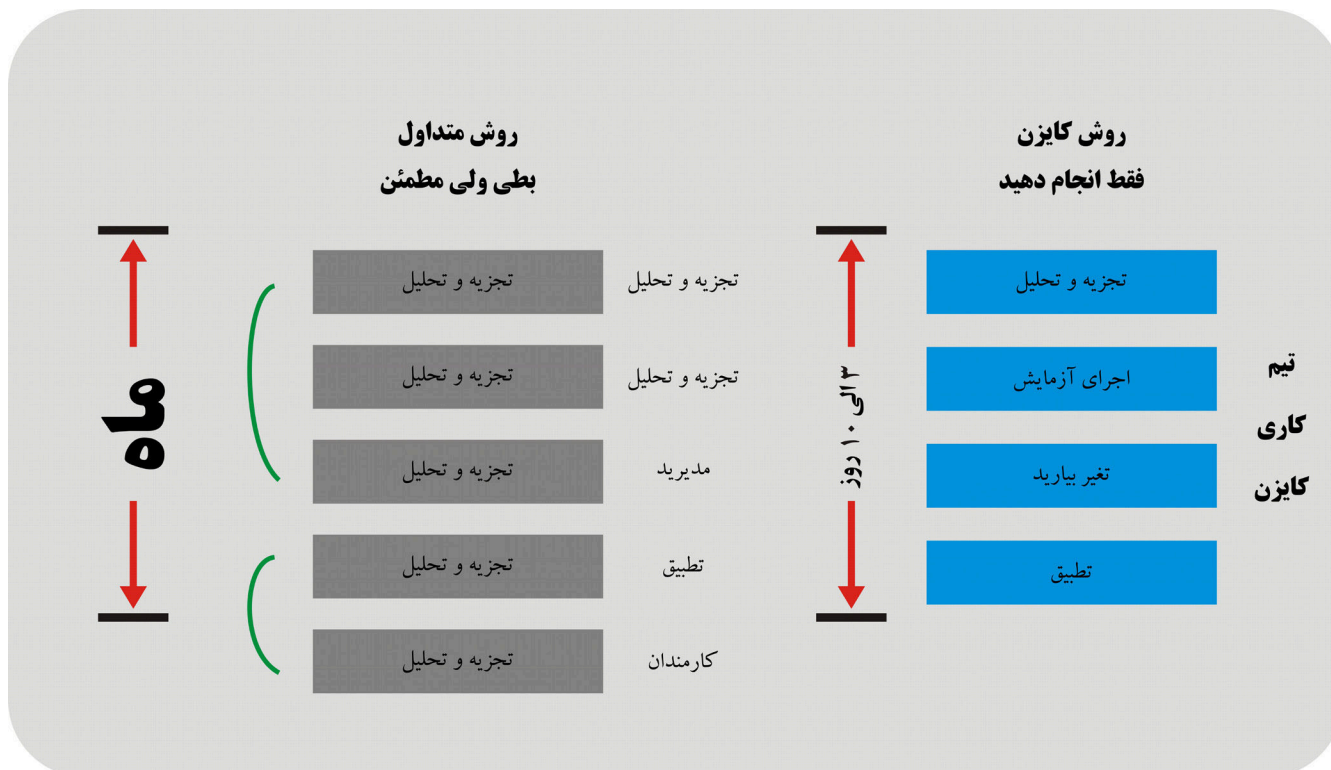
اگر بخواهیم وظایف مدیران را برشمیریم، به فهرست بلند بالایی از اقدامات کوچک و بزرگی می‌رسیم که بسیاری از آنها در چارچوبهایی قابل دسته‌بندی است. دانشمندان علوم مدیریت بر همین اساس نظریاتی را خلق کرده اند که مهمترین کاربرد آنها، دسته‌بندی یا طبقه بندی این وظایف می باشد. یکی از این نظریات پذیرفته شده، نظریه فایول است که مهم ترین وظایف مدیران را این گونه می شمارد:

هدایت و رهبری، ۲- سازماندهی، ۳- برنامه‌ریزی، ۴- نظارت و کنترل، ۵- هماهنگی

مدل مدیریت کایزنی

هر چه از سطوح بالای مدیریت به سطوح پایین تر سازمان می آییم از وظایف دسته ایجاد بهبود کاسته و در عوض بر وظایفی که جنبه حفظ و نگهداری بهبود ایجاد دارند، افزوده می‌شود. مدیران سطوح بالاتر سازمان باید همواره بخش اعظم وقت خود را صرف بهبود سازمان نمایند و امور جاری را که جنبه نگهداری دارند به سطوح پایین تر واگذار کنند. آیا به راستی در سازمانهای ما این گونه عمل می‌شود؟ مدیری که بیشتر وقت خود را صرف بازبینی مسوده و مطالبی که قبلاً می‌بایست توسط کارشناسان انجام شود می‌گذرد، هیچ وقت فرصت آن را نخواهد داشت که به بهبود سازمان بیااندیشد.

مدیریت تیلوری بر سازماندهی سلسله مراتبی و وحدت فرماندهی بیشترین

نتایج به دست آمده را ارزیابی کنید تا در مراحل بعدی مورد استفاده قرار گیرند.

به سراغ مشکل بعدی بروید.

اصول بیست گانه مدیریت در کایزن

نگویید چرا این کار انجام نمی شود. فکر کنید چگونه می توانید آن را انجام دهید.

در مورد مشکل به وجود آمده نگرانی به خود راه ندهید. همین الان برای رفع آن اقدام نمایید.

از وضعیت موجود راضی نباشید. باور داشته باشید که همیشه راه بهتری هم وجود دارد.

اگر مرتکب اشتباه شدید، بلافاصله در صدد رفع اشتباه برآیید.

برای تحقق هدف به دنبال کمال مطلوب نگردید. اگر ۶۰ فیصد از تحقق هدف اطمینان دارید دست بکار شوید.

برای پی بردن به ریشه مشکلات ۵ بار بپرسید چرا؟

گمبا محل واقعی رویداد خطاست. سعی نکنید از دفتر کار خود مشکلات محیط را حل کنید.

همیشه برای حل مشکل از معلومات و اطلاعات کمی و به روز استفاده کنید.

برای حل مشکل بلافاصله به دنبال هزینه کردن نباشید. بلکه از خورد و کوچک استفاده کنید. اگر عقلتان به جایی نمی رسد، آن را در همکارانتان بجوید و از خرد جمعی استفاده کنید. (کار گروهی)

هیچ وقت جزئیات و نکات کوچک مسئله را فراموش نکنید. ریشه بسیاری از مشکلات بزرگ همین نکات کوچک است.

حمایت مدیریت ارشد منحصر به قول و کلام نیست. مدیریت باید حضور مشهود و ملموس داشته باشد.

برای حل مسائل هر جا که امکان آن وجود دارد از واگذاری اختیار به زیردستان ابا نوزید.

هیچ وقت به دنبال مقصر نگردید. هیچ گاه عجولانه قضاوت نکنید.

مدیریت دیداری و انتقال اطلاعات بهترین ابزار برای حل مسئله به صورت گروهی است.

ارتباط یک طرفه دستوری از بالا به پایین مشکلات سازمان را پیچیده تر میکند. مدیریت ارشد باید با لایه های پایین تر سازمان ارتباط دو جانبه داشته باشد.

انسانها توانایی های فراوانی دارند. از الگوهای چند مهارتی و غنی سازی شغلی برای شکوفا شدن آنها استفاده کنید.

تنها فعالیت هایی را انجام دهید که برای سازمان شما ارزش افزوده ایجاد می کنند.

فراموش نکنید که ۵ ت (تشخیص- ترتیب- تنظیف- تنظیم- تکلیف) پایه و بنیاد ایجاد محصولی با کیفیت است.

بر اساس الگوهای کار گروهی، مسائل محیط کارتان را حل کنید.

شیوه	ادارات سنتی متداول	محیط کایز
۱. حالت بهبود	اجازه دهید برود	ادامه دادن
۲. کارمندان	هزینه	دارائی
۳. معلومات	محدود	شراکت
۴. روابط شخصی	تجارتی	انسانی
۵. مدیریت: اعتقاد	عادی	متغیر
۶. مدیریت: فرهنگ	دیوان سالاری	اشتراکی
۷. مدیریت: وظیفه	کنترول	حمایوی
۸. مدیریت فشار	تابعی، وابسته	تابعیت متقابل

ستندرد او د خصوصی سکتور وده

اقتصاد او صنعت په وده کې یې د بښت په توګه وپېژنو.

اقتصادي سیالۍ د دې ښکاروندوۍ دې ترڅو د نړۍ د علمي او صنعتي پرمختګونو څخه د ملي ګټو د زیاتوالي او عمومي سوکالتیا لپاره کار واخیستل شي. د علمي څېړنو او د نړیوالو او منطقوي ستندردونو د دوامداره مطالعې څخه په استفادې او د یو هیواد د شرایطو او اوضاع سره په مطابقت کې د ستندرد ټاکل او جوړول د خصوصی سکتور په وده کې یو ګټور او رغنده امر دی او د ستندرد هر اړخیزه اغیزی په کورني اقتصاد او په عمومي توګه د خصوصی سکتور په وده او د ملي اقتصاد په پیاوړتیا کې د محصولاتو د معیاري کولو، د وارداتو د تنظیم، د صادراتو د زیاتوالي، د معیاري او منظمو کړنو او حتی په مارکیتونو کې د نرخونو د کموالي له ليارې د خاص اهمیت څخه برخمن دی. دا ځکه چې د ستندرد جوړول د کورنیو تولیداتو د کیفیت د اصلاح او ښه والي، د تولید د ليارو ښه کول او د صنعت څخه د کار اخیستنې زیاتوالي د هیواد د خودکفایي په لياره کې، د بی کیفیتو محصولاتو د صادرولو څخه مخنیوی او په بهرنیو ورته توکو باندې د سالمې سیالۍ د ليارو برابرول، د ملي اقتصاد په څانګه کې د هیواد څخه د اسعارو د وتلو په مخنیوی کې یو د مهمو فکتورونو څخه ګڼل کېږي او د خاص اهمیت لرونکی دی.

ستندرد جوړونه او د معیارونو ټاکل د محصولاتو د کیفیت په ښه والي او د نویو مارکیتونو په پیدایښت کې رغنده رول لوبوي او همدا رنگه مصرف کوونکو ته د توکو د کیفیت په برخه کې ډاډ ورکوي ترڅو د هغو وارداتي توکو څخه چې په ستندرد برابر جوړ شوي وي ډیره استفاده وشي او پدې ډول د خصوصی سکتور په برخه

دا یو څرګند حقیقت دی چې د ژوند په اوږدو کې د پخوا زمانې راهیسې د ستندرد څخه په ډول ډول طریقو سره کار اخستل شوی دی. ستندرد د نړۍ د علمي او تخنیکي پرمختګونو سره په تدریجي توګه موازي پرمختللی او بډای شوی دی. په ننۍ صنعتي نړۍ کې هیوادونو او موسساتو د خپلو محصولاتو د کیفیت د لوړوالي په خاطر سالمې او ګړندۍ سیالۍ په لياره اچولې چې د ستندرد اهمیت او رول یې تر هر څه لوړ او اړین ګرځولی دی.

کولای شو چې د محصولاتو د کیفیت لوړوالی د نړیوال او ملي ټاکل شوو ستندردونو څخه د مناسبې کار اخیستنې پواسطه لاس ته راوړو او د هدف هغه وخت تر سره کېږي چې فابریکې او صنعتي دستګاوې د قبول شوو ستندردونو سره په مطابقت کې جوړې شي. د صنایعو وده او پرمختګ د ستندردونو په تطبیق او کار اخیستنې پورې اړه لري. همدا رنگه د نړیوالو مارکیتونو د غوښتنې سره سم د تولیداتو د جنسیت ښه والی د ستندردونو د ګټورۍ کار اخیستنې پورې تړلی او پایله یې د نړیوالې سوداګرۍ پراختیا او د هیوادونو اقتصادي وده ده.

هغو هیوادونو چې د صنعتي کولو په لياره کې ګام ایښی دی د ننني علم او تکنولوژۍ څخه یې په دوامداره توګه هر اړخیزه ګټه پورته کړې ده د اقتصاد او تولیدي سوکالۍ د ودې عالي درجې ته رسیدلې دي دا ځکه چې د ستندرد مراعاتول د صنعتي مالونو د کیفیت د لوړوالي، شهرت او د لیدولو وړ بریاوو سبب ګرځي.

سربیره پردې د ستندردونو ونډه د مالونو د کیفیت په ښه والي او د صنایعو په وده کې د نورو فکتورونو په پرتله د یو اساسي فکتور په توګه ګڼل کېږي او کولای شو د

کی د پام وړ پرمختګ رامنځته شی.

غرض د عامه او مکرري ګټې اخیستنې په منظور د سند په توګه برابر او تدوینېږي.

[ISO/IEC Guide ۲:۱۹۹۲, definition ۳,۲]

د ملی ستندرد ګټې:

I: د سوداګرۍ لپاره

د زیات تولید وړتیا

د تمام شوی بیبي راتیتیدل

د سیالیو د کچې د لوړوالي وړتیا

د ښو اړیکو ټینګول

د تکنالوژیکي نقطې نظره نوښت

د یو شمیرېا کیفیت ته توکو تولید کوونکو یا پلورونکو ته لاس رسی

د توکو د ردولو یا تائیدولو لپاره د معیارونو ټاکل د مهمو اختلافونو د منځه وړلو په موخه.

II: د تولید کوونکو لپاره

اغیزمن کنترول په پروسو، توکو او کارکوونکي باندې

د موادو او خدمتونو له ضایع کیدو څخه مخنیوی

د تولید د کچې لوړوالی

د خامو توکو او تولیداتو د ساتنې د وخت کموالی په ساتن ځایونو کې

د تولید د لګښتونو کموالی

په خرڅلاو او همدا رنگه په ګټو کې چټک زیاتوالی

سربیره پردې د ستندرد د ګټور او رغنده رول په پام کې نیولو سره چه د خصوصی سکتور په پیاوړتیا او د ملی اقتصاد په ودې او پراختیا کې یی لری، لارمه ده ترڅو د ستندردګذاری په کار کې چه د معاصر علم او تکنالوژۍ د پرمختګ وتلی پایله ده هر اړخیزه توجه او پاملرنه وشي او پدې لپاره کې په ټول خوځښت او د مسؤلیت په قبلولو سره د وطن د پرمختګ په خاطر ګټور او عملی ګامونه پورته شی.

لدى کبله چه د ملی ستندردونو تطبیق په سوداګریزو آسانتیاوو او په سوداګرۍ کې د تخنیکي ځنډونو له منځه وړلو، نړیوالو مارکیتونو ته لاس رسی، په نړیوالو مارکیتونو کې د افغانستان د صادراتی مالونو او توکو د سیالی د کچې لوړوالی، د ژوند د کچې ښه والی، د مصرف کوونکو روغتیا او جوړوالی، د ژوند د چاپیریال ساتنې او بالاخره د خصوصی سکتور د پیاوړتیا او د ملی اقتصاد په ودې سره پای مومی، اړینه بریښی چه د ستندردونو په جوړولو او د هغو د تطبیق په لپاره کې د هیواد هر وګړی د ملی احساس په روحی سره خپله ریښتینی ونډه تر سره کړی.

په پای کې کولای شو چه لمړۍ ستدر د تعریف او بیا د ستندرد د ګټو څخه د سوداګرۍ او د مصرف کوونکو لپاره چه د خصوصی سکتور په وده کې رغنده رول لری په لاندې ډول یادونه وکړو:

د ستندرد تعریف

هغه مقررات، لازېبوندونه یا مشخصات دی چه د یوی واکمنی ادارې پواسطه د اړوندو اړخونو په موافقی سره پر علمی پایلو، تکنالوژۍ او تجربو د مطلوب حد د تر لاسه کولو یا د فعالیتونو یا د هغو د پایلو د سرته رسولو په

لیکونکي: محمد وکیل (رحیمی)

نمای از ورکشاپ مرور کلی بر مدیریت منابع بشری جهت ارتقای ظرفیت

ظرفیت سازی

را در موضوع ظرفیت سازی باید آموخت.

ظرفیت سازی، ارزشیابی و نظام آموزشی در ادارات:

با وجود انقلاب های تکنیکی و دست آورد های عظیم علمی جامعه بشری تحولات و رویکردهای جدید مدیریتی، با تغییرات عمده علمی شدن و دست یافتن به نتایج انقلاب های تکنیکی اهداف کاری را تحت تاثیر قرار داده و تحولی را به وجود آورده است . در صورت تشخیص

سازگاری باتکنا لوژی نوین و بدست آوردن سهم بیشتری از بازار های داخلی و خارجی از طریق بهبود کیفیت در محصولات و خدمات را میتوان از مهمترین اهداف و ضروریات فعلی برشمرد. اکنون سیستم سطوح مختلفه در پشتیبانی از اهداف نقشی دارد و پیوسته درین راستا حرکت میکند هرگاه جواب بلی باشد ایا میتوان نتایج حاصله را سرعت بخشید و ارتقا داد و در صورت جواب منفی سیر رشد سریع و کیفیت را باخته در اینصورت چه اقدامات و اصلاحات را بایست انجام داد جواب چنین سوالات

فرصتهای این تحولات میتوان اثرات دوگانه را لمس کرد. بهره برداری درست از پوتانسیال های موجود راه پیشرفت علمی و تکنیکی هموار میگردد و از جانب دیگر در صورت ناشناخته ماندن نواقص، کمبودی و ضعف های گذشته، نظام اداری در وضعیتی قرار خواهد گرفت که فاصله آن با سایر واحدهای رشد یافته و چالش های جدی را به وجود خواهد آورد، ولی وجود نارسائیهای ساختاری، ضعفهای ارتباطی، کمبود تجهیزات و بخصوص عدم بکارگیری نیروی متخصص موجب گردیده تا مسائل دست به گریبان آموزش بیش از پیش افزایش یافته و عملکرد آن را نامطلوب جلوه دهد. اندیشیدن درباره تجارب گذشته و برنامه های در پیش رو، لزوم توجه جدی به بازنگری در سیاستهای برنامه ای و تغییر دیدگاه ها نسبت به آموزش را ایجاب می نماید. محصول این تفکر، کیفی سازی و ارتقای ظرفیتهای مدیریتی خواهد بود

ظرفیت سازی به چه معناست؟

ظرفیت سازی ایجاد یک راه و روش نظامگرا و برنامه ریزی شده برای ایجاد تحول عمیق، بنیادی و دگرگون کردن باورها، نگرشها، ساختار و برنامه های مدیریتی تعریف می نماید که به موجب آن نظام را قادر می سازد تا با تغییرات محیطی سازش بهتری پیدا نماید.

بر مبنای این تعریف، ظرفیت سازی نمی تواند یک جریان موقت و کوتاه مدت باشد، بلکه باید آن را برنامه ای مداوم برای بهبود اثربخشی امور اداری دانست که وظیفه اصلی آن متحول نمودن رفتار و عملکرد سازمانی افراد می باشد.

مرکز برای ایجاد قابلیت های آموزشی از طریق افزایش ظرفیتهای و بهبود مستمر کیفیت آموزش جهت پاسخگویی سریع و موثر به نیازهای اداره، از جمله دگرگونیهای قابل پیش بینی و گریز ناپذیر می باشد. البته لازمه کار آن است که مدیران آموزش با طرح سوالات کلیدی، شواهدی عرضه نمایند که مبین انطباق کامل نظام آموزش با برنامه راهبردی اداره باشد. از جمله اینکه:

هدفهای از مدیریت در اداره چیست؟

کارکردها و وظایف آن کدامند؟

هر یک از آنها دارای چه درجه ای از اهمیتی می باشند؟

آیا اداره دارای ظرفیت و پوتانسیال لازم جهت برنامه ریزی، اجرا و پشبرد امور مورد نیاز می باشد؟

آیا قضاوت در مورد کیفیت کاری به یکی از نهادهای معتبر درونی یا

بیرونی سپرده شده است؟

و آیا راهکاری برای بهره گیری از توصیه های علمی آنها موجود است؟

در کنار مسائل برشمرده، عوامل دیگری در ضرورت ظرفیت سازی دخالت دارند که مهمترین آنها عبارت از تغییرات گسترده و روزافزون اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و غیره می باشد.

عدم سرعت موثر و رضایت بخش نظام در اجرای امور اداره؛

دگرگونی و افزایش خواسته ها و نیازهای بازار مشتریان؛

اصلاح کارگروهی و بین گروهی؛

اصلاح ارتباطات و بهبود مهارتهای مدیریتی؛

افزایش دانش شخصی و اداری؛

کوشش برای اصلاح فرهنگ آموزش در اداره.

چگونه ظرفیت سازی کنیم؟

علت یابی: شناسایی مشکل و تعیین اینکه مربوط به کدام یک از زمینه های چهارگانه ساختاری، برنامه ریزی، اجرایی و یا نظارتی می باشد.

جمع آوری اطلاعات: با بهره گیری از روش های مناسب نظیر پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده، اطلاعات مورد نیاز جمع آوری می گردد.

تحلیل و طبقه بندی: بر اساس نتایج بدست آمده، دلیل یا دلایل ایجاد مشکل مشخص می گردد.

طرح ریزی: متناسب با نوع مشکل و پوتانسیال موجود، برنامه و روش های مدیریتی مناسب، طراحی و انتخاب می گردد.

در آخر لازم است بدانیم که ظرفیت چیست:

ظرفیت یعنی توانایی افراد و سازمان ها برای اجرای وظایف به صورت اثربخش، کارا و پایدار.

نویسنده: شوکت علی

قانون حق تکثیر یا (Copy Right)

تاریخچه

مطلب زیر که اطلاعات عمومی درباره قانون کاپی رایت (حق تکثیر) به شما شرح میدهد، برگرفته از پیمان برن (Berne Convention) برای حمایت از دارائی ادبی و هنری است و در آن به قانون خاص هیچ کشوری اشاره نشده است. پیمان برن که در سال ۱۸۸۶ در شهر برن، بین کشورهای شاهی، منعقد شد قبل از آن حقوق قانونی یک اثر متعلق به نویسنده آن بود اما نویسنده در خارج از مملکت مورد نظر، فاقد حقوق قانونی بود و مثلاً در فرانسه، کتاب یک نویسنده انگلیسی بدون اجازه او چاپ میشد و نویسنده حق اعتراض نداشت. پیمان برن داشتن حق قانونی بر مالکیت یک اثر را در تمام کشورها قابل اجرا دانست.

پیمان برن تا کنون بارها مورد تجدید نظر قرار گرفته و از سال ۱۹۶۷ مدیریت آن بر عهده سازمان جهانی حمایت از حقوق مالکیت معنوی Word Intellectual Property Organization یا WIPO قرار گرفته است.

کاپی رایت (حق تکثیر) چیست؟

کاپی رایت (حق تکثیر) نوعی حفاظت قانونی از آثار چاپ شده و چاپ نشده ادبی، علمی و هنری است. این آثار به هر صورت که عرضه شده باشند، در حالی که دارای ماهیتی قابل درک باشند - یعنی دیده، شنیده یا لمس شوند، شامل این حمایت خواهند بود. اگر این اثر یک مقاله، نمایشنامه، ترانه، یک حرکت جدید در رقص، کد HTML یا گرافیک کامپیوتری باشد که قابل ثبت بر کاغذ، کست، CD یا هارد درایف کامپیوتر باشد هم، شامل قانون کاپی رایت میشود. قانون کاپی رایت به نویسنده اثر اجازه میدهد تا از حقوق انحصاری تکثیر، اقتباس در شیوه بیان نو (مانند به فلم تبدیل کردن یک رمان)، پخش و نمایش عمومی اثر استفاده کند. انحصار به این معنا است که تنها نویسنده اثر، نه کسی که به نحوی به اثر دسترسی دارد، میتواند از این حقوق استفاده کند.

قانون کاپی رایت (حق تکثیر) از چه زمان آغاز میشود و چه شرایطی دارد؟

قانون کاپی رایت (حق تکثیر) از زمانی که اثری در شکلی ملموس به وجود بیاید، شامل آن اثر میشود. طور مثال، یک ترانه سرای ساکن آمریکا، اشعار خود را نوشته، نام خود را امضا کرده و با گذاشتن نشانه Copyright

تهیه کننده: سید شاه پور مهربان

© در کنار آن تأکید میکند که نویسنده اشعار است. سپس نوشته‌هایش را در پاکتی گذاشته و به آدرس خودش پست میکند و این پاکت را در بسته نگه میدارد. درواقع شاهد او تاریخ مهر پست بر پاکت است. حالا او در دست داشتن این نامه، اثر خود را در دفتر کاپی رایت آمریکا به ثبت میرساند تا از هرگونه سوئی استفاده حمایت شود. حتی اگر شخصی قبل از ثبت رسمی اثر از آن استفاده کند، او در دست داشتن پاکت میتواند مالکیت خود را به اثبات برساند.

این مثال درباره آثار دیجیتالی هم صدق میکند به این صورت هنگام حفظ یک اثر در کامپیوتر، تاریخ و ساعت آن هم حفظ میشود و شما در دست داشتن فایل اصلی همواره میتوانید ثابت کنید که زودتر از شخصی که به نحوی (برای مثال از وب سایت) به اثر شما دست یافته، آنرا به وجود آورده بودید. اگر این شیوه از نظر شما کاستی‌هایی دارد میتوانید اثر خود را بر روی دیسک به هم فشرده یا در CD کاپی کرده و به آدرس خود پست کنید. آنرا در جای مطمئنی نگهدارید و در موقع ضرورت در حضور شاهد، آنرا باز کنید.

چه زمانی کاپی رایت (حق تکثیر) یک اثر به پایان

میرسد؟

گاهی اوقات در یک ثبت کاپی رایت (حق تکثیر) به چند تاریخ برمی خوریم برای مثال: «© ۱۹۹۸, ۱۹۹۹ John Smith». از آنجایی که یک نویسنده اثر در طول زمان کار خود را تصحیح، تکمیل یا دوباره نویسی میکند، تمام تاریخهای ثبت شده زمان خلق اثر را در دوره‌های مختلف مشخص میکنند و نشان دهنده زمان پایان گرفتن کاپی رایت (حق تکثیر) نیستند.

تاریخ انقضای کاپی رایت (حق تکثیر)، بر اساس پیمان برن، حداقل شامل طول حیات نویسنده آن و ۵۰ سال پس از مرگ او است. این حد زمانی شامل تمام کشورهای عضو در پیمان برن میشود و هر کشور میتواند زمان بیشتری برای قابل اجرا بودن کاپی رایت (حق تکثیر) قائل شود اما این زمان نمیتواند از حد تعیین شده در پیمان کمتر باشد. گاهی اوقات در طی یک وصیت رسمی حقوق یک اثر به بازماندگان صاحب آن تعلق میگیرد که البته باید به تأیید رسمی رسیده باشد.

قانون کاپی رایت (حق تکثیر) چه می‌گوید؟

کاپی رایت (حق تکثیر) نوعی حفاظت قانونی از آثار به وجود آمده است که این آثار می‌توانند علمی، ادبی و هنری باشند. این قانون شامل هر نوع عرضه‌ای از اثر می‌باشد و به صاحب اثر اجازه می‌دهد که از حقوق انحصاری (به این معنی که فقط شامل صاحب اثر است و نه اشخاصیکه به نحوی به اثر دسترسی دارند) که شامل تکثیر و اقتباس در شیوه بیان نو است استفاده کند.

کاپی رایت (حق تکثیر) در اینترنت:

بر خلاف یک طرز فکر عمومی که همه می‌پندارند اینترنت یک فضای عمومی است پس برداشت مطالب آن آزاد است، آنچه در اینترنت می‌بینیم تنها در صورتی قابل کاپی کردن می‌باشد که یا دولتی بوده مانند سفارت خانه‌ها و پوهنتون‌ها و... یا تاریخ کاپی رایت (حق تکثیر) گذشته باشد و یا صاحب وب‌گاه حقوق خود را لغو و یا واگذار کرده باشد.

گرافیک‌ها و تصاویر لینکی رایگان:

تصاویر گرافیکی که در سایتها با عنوان Free یا رایگان عرضه می‌شوند، جزو اموال عمومی نیستند، شما می‌توانید از این تصاویر به طور رایگان استفاده نمائید اما صاحب آن به شمار نخواهید آمد. درواقع شما در صورتی می‌توانید از آنها استفاده کنید که با شرایط صاحب آن موافقت کنید. برای مثال اگر صاحب اثر خواسته باشد که «در تصویر دخل و تصرف نکنید» یا «فقط در Homepage شخصی خود از آن استفاده کنید» حتماً این کار را انجام دهید. همین مسئله در مورد تصاویر لینکی و نشانه‌ها هم صدق می‌کند.

- مواردی که در کاپی رایت (حق تکثیر) آمریکا ذکر گردیده و شامل حق کاپی برداری است:
- کارهای ادیبانه (ادبیاتی)
- کارهای موزیکال (موسیقی)، به همراه لغات ضمیمه
- کارهای نمایشی (نمایشنامه)، به همراه موسیقی متن.
- نمایش بدون صدا (پانتومیم) و طرح رقص (نوع رقصیدن)
- کارهای مصور، گرافیکی و تندیس.
- تصاویر متحرک (انیمیشن) و کارهای سمعی - بصری.
- صداها ضبط شده.
- کارهای معماری

اهمیت استفاده از اوزان و مقیاس های استاندارد

نظریات جدید یا محصولات جدید غالباً زمانی قابل اجرا خواهند بود که در زمینه از یک سیستم اندازه گیری قابل اعتماد و درست بین المللی استفاده شده باشد.

با توضیحات که در بالا گفته شده اهمیت استفاده از آلات و وسایل اندازه گیری دقیق و استانداردهای مترولوژی بیش از پیش آشکار می شود. یکی از وسایلی که روزانه همه آنها با سروکار داریم استفاده از سنگهای وزنه هستند و ترازوهای ستنند رد است. متأسفانه ما امروز شاهد هستیم که بسیاری از ترازوها و سنگهایی که در بازار مورد استفاده قرار می گردد ستنند نبوده و نه هم از طرف کدام اداره مسوول و با صلاحیت مورد تأیید قرار گرفته که این مشکل باعث گردیده تا روزانه تعدادی کثیری از مستهلکین متضرر گردد.

اداره ملی ستنند افغانستان (انسنا) نظر به اهمیتی که این بخش دارد دیپارتمنت مترولوژی خویش را قبلاً فعال ساخته است. این دیپارتمنت تا کنون مسوده های متعددی را در بخش اوزان و مقیاس تهیه و ترتیب داده است. ناگفته نماند امکان تطبیق این ستنندها به تنهایی توسط دولت به مدت زمان طولانی تر نیاز دارد. در این راستا همکاری و کمک مردم می تواند در تطبیق سریعتر این امر بسیار موثر باشد.

در ادامه فقط به تعدادی از مشکلاتی که ناشی از استفاده وزن های و ترازوهای غیر ستنند به وجود می آید اشاره می کنیم.

عدم اطمینان از مقدار و کمیت جنس یا کالایی که خریداری می کنیم از دست دادن مقدار از پیسه خود در مقابل چیزی که عملاً وجود ندارد محدود ماندن داد و ستد و معاملات در ساحه جغرافیایی مشخص مساعد شدن زمینه برای کم فروشی افراد سودجو پایین آمدن عواید دولت در حین محاسبه تفس بالایی مقدار و وزن اجناس پایین آمدن میزان تلاش دولت برای ارائه خدمات شهروندی

درک اهمیت مترولوژی (اوزان و مقیاس) روز به روز روبه افزایش است مطالعه تاریخ نشان میدهد که پیشرفت اقتصادی و رشد یک ملت بطور مستقیم به پیشرفت آنها در اجرا و حفظ یک سیستم واحد اندازه گیری ملی، ارتباط داشته است. بسیاری از تصمیم در زنده گی بر اساس اندازه گیری استوار است. حقیقتی که ما اکثراً فراموش میکنیم. اندازه گیری بر زنده گی روز مره ما تأثیر داشته و یک قسمت عمده آنرا تشکیل میدهد. در کشورهایی مانند افغانستان نیز که بنا به دلایل مختلف دچار مشکلات زیادی از قبیل مشکلات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی شده بود چند سالی است که کوشش میشود عقب ماندگی های خویش را جبران کند بر این اساس در ساحات مختلف تلاشهایی در حال انجام است. یکی از ساحات که نقش بسیار مهم و موثر در زندگی روزمره مردم دارد، استفاده از آلات و وسایل اندازه گیری است. کسی وجود نخواهد داشت که حداقل در روز یک یا دو بار با این آلات سرو کار نداشته باشد و یا به طریقی از آنها استفاده نکند. به طور مستقیم و یا غیر مستقیم.

مترولوژی یا علم اندازه گیری بخشی است که در تمام موضوعات مربوط به اندازه گیری و یا وسایل و آلات اندازه گیری به طریقی دخالت دارد. اگر در جامعه ای این بخش در نظر گرفته نشود و یا توجه کافی به آنها نشود در رشد اقتصادی و پیشرفت خود با مشکلاتی مواجه خواهد شد.

علم اندازه گیری یا مترولوژی پیش شرط تجارت آزاد و عادلانه چه در سطح ملی و یا بین المللی می باشد. در تجارت و معاملات در صورتی که اندازه گیری ها، دقیق و قابل قبول باشد، تمام کسانی که در طرفین یک معامله قرار دارند یعنی یک طرف خریدار و طرف دیگر فروشنده رضایت خواهند داشت و این رضایت سبب دوام تجارت و داد و ستد آنها خواهد شد

در هر انستیتوت، شرکت، یا سازمان که با مفاهیمی چون سلامت، امنیت، مؤثریت، قابلیت اعتماد و دقت سروکار دارند این موضوعات برای توسعه امورات آنها از اهمیت زیادی برخوردار است.

یکی از عواملی که باعث میشود، کشور های رو به انکشاف امکانات دسترسی به مارکت های بین المللی برای صادرات محصولات و اجناس خود را پیدا کنند، استفاده از آلات و وسایل اندازه گیری درست و قابل قبول و قبول ستنندهای اندازه گیری در مطابقت با معیارهای پذیرفته شده بین المللی خواهد بود.

اندازه گیری های دقیق و درست، از تمایل خریدار به اضافه خواستن و تمایل فروشنده را به کم فروختن، جلوگیری میکند.

هر نوع نوآوری در علم و تکنالوژی وابسته به اندازه گیری درست میباشد.

اهمیت استاندارد ادویه و لوازم آرایشی

نویسنده: فارمست حامد فرملی

اکثراً چنین تصور مینمایند که استاندارد فقط متضمن حفظ منافع مصرف کننده است، البته این نظر حقیقت است و استاندارد به ضروریات فردی و اقتصادی مصرف کنندگان توجه دارد، ولی ثبات نظام صنعت، توسعه و پیشرفت نیز از اهداف استاندارد به شمار میرود.

میتوان گفت منفعت حاصله از رعایت نمودن استاندارد، برای تولیدکنندگان بیشتر از مصرف کنندگان است. با اجرای قوانین و مقررات استاندارد، مصارف نگهداری و ساخت ماشین آلات کاهش یافته و جریان تولید منظم میگردد.

ضمناً میزان عملکرد بخش های تولیدی بصورت متعادل تنظیم می شود و همکاری میان واحد های مختلف هر بخش و فابریکه برای پیشبرد جریان تولید میسر میگردد، تفاهم کارکنان در مسایل فنی تحقق پذیرفته و سرانجام با تولید محصولات با کیفیت بهتر و بسته بندی مطلوب، رضایت مصرف کنندگان نیز جلب می شود که به این ترتیب استاندارد زیربنای مستحکم و با ثبات را برای پیشبرد و توسعه صنعت و اقتصاد فراهم میسازد.

از سالیان متمادی به این طرف استاندارد ها جز لاینفک زندگی و جوامع بشری بوده طوریکه طریقه های علمی را جایگزین روش های سنتی کرده است. امروز کیفیت آرزو و خواست مؤقتی و تبلیغاتی نیست زیرا موضوع مرگ و زندگی مطرح است و بی توجهی به آن سبب از دست رفتن مشتریان و بالاخره کاهش و حتی از بین رفتن منفعت و سرمایه می شود.

پس باید گفت که استاندارد عبارت از نظم، مقررات و طرحیست مستحکم و استوار بر مبنای نتایج علوم، فنون و تجارب بشری که به صورت قواعد، مقررات و روش هائیکه به منظور ایجاد هماهنگی و وحدت تفکر، افزایش مطابقت تفاهم، سهولت در ارتباطات، توسعه صنعت، صرفه جوئی در اقتصاد ملی، حفظ سلامت و مصئونیت عمومی بکار رود. موجودیت تولیدات غیر استاندارد در مارکیت و استفاده از آنها همه ساله تلفات و خسارات چشم گیری را به بار آورده و باعث مشکلات زیاد می شود که اداره مستقل ملی استاندارد افغانستان (انسا) با درک موجودیت و زیاد شدن روز افزون مشکلات در عرصه مختلف و ایجاد مصئونیت برای هموطنان از چندی بدینسو آغاز به کار روی استاندارد های مختلف به اساس ضرورت و اولویت بندی از جمله موجودیت ادویه و لوازم آرایشی با کیفیت پائین

در مارکیت کشور، نموده است.

البته محصولات آرایشی روزانه به سطح بلند به مصرف میرسد، حجم بلند مصرف آن ها از یکطرف و تأثیر شدید و بسیار حساس مواد کیمیاوی، ترکیبات مختلف و ضمناً افزودنی ها ضرورت نظارت دوامدار مسئولانه و بدون وقفه و نیز انتشار ضوابط و دستورالعمل هائی برای توزیع کنندگان، تولید کنندگان، توزیع کنندگان و به خصوص مصرف کننده گان را ایجاب مینماید.

برعلاوه پیشرفت در ساحات مختلف صنعت که خیلی و وسیع گردیده، توجه به روند رو به افزایش آلوده کننده های محیط زیست، محصولات آرایشی بدون مبالغه از شمار بیرون گردیده و در حد وسیعی در اختیار مصرف کننده گان قرار دارند با توجه به اهمیت و نقش حفظ الصحة فردی و خواهشات زندگی بهتر و نیاز جامعه به محصولات که دارای کیفیت مطلوب استاندارد باشند تلاش به این صورت گرفته تا درین مورد استاندارد های تدوین گردد.

هم چنان استفاده از لوازم آرایشی غیر استاندارد باعث بروز حساسیت های جلدی مانند خارش، سوزش، نمایان شدن لکه ها، حتی استفاده مکرر آنها التهابی شدن و تحریک جلد را که تخریب و پیری زود رس را در پی خواهد داشت، بانجامد.

درین اواخر امکان انتقال عوامل تولید کننده امراض توسط لوازم آرایشی یکی از مسائل حفظ الصحوی مورد توجه جامعه است که به علت استفاده گسترده و استاندارد نبودن برخی لوازم آرایشی احتمال انتقال آلودگی و خطرات ناشی از ایجاد عفونت توسط باکتری های مختلف دور از انتظار نیست.

تماس مستقیم وسایل آرایشی غیر استاندارد و آلوده به باکتری ممکن است معضلات جبران ناپذیری برای شخص مصرف کننده ایجاد نماید. این مسئله به خصوص در مورد لوازم آرایشی که در اطراف چشم استفاده می شود با اهمیت تر است. از جمله مواد آرایشی مورد استفاده در پلک و بر روی مژه ها، خط چشم و ریمل، که نقش ریمل و خط چشم در عفونت های باکتریائی چشم حائز اهمیت است.

ادویه غیر ستندرد و بی کیفیت ادویه را گویند که ترکیبات و اجزای ضروری آن بصورت علمی نبوده و در نتیجه اثر و نتیجه مثبت را برای مصرف کننده نداشته و همیشه برای مریض خطرناک میباشد، ادویه غیر ستندرد و بی کیفیت میتواند به اساس غفلت، اشتباه شخص، شخص نالایق، منابع مالی یا تقلب ساخت شده باشد.

اداره مستقل ملی ستندرد در پهلوی کمیته های تخنیکی دیگر، کمیته تخنیکی تدوین ستندرد های ادویه و مواد آرایشی را ایجاد نموده که کمیته متذکره متشکل از نماینده های ادارات ذیربط دولتی، نهادهای اکادمیک، سازمان صحتی جهان (World Health Organization) و سکتور خصوصی میباشد.

کمیته تخنیکی تدوین ستندرد های ادویه و لوازم آرایشی بعد از تدویر مجالس ستندرد های صابون مایع دست شویی و شامپو را با استفاده از ستندرد های بین المللی و در مطابقت با شرایط کشور تدوین نمودند، ضمناً یاد آور میشویم اینکه کمیته متذکره تدوین دیگر ستندرد های لوازم آرایشی، ادویه و مواد کیمیاوی را در پلان کاری خویش در نظر گرفته است تا باشد که به اساس اولویت بندی توسط ادارات ذیربط، تدوین گردد و بعد از تأیید شورای عالی ستندرد کشور، در استناد به آن ستندرد ها ادارات ذیربط دولتی، سکتور خصوصی (تولید کنندگان و توزیع کنندگان) و بالاخره مستهلكین هر یک با درک مسئولیت خویش همکاری لازم را در تطبیق و عملی کردن آنها نموده و خود را از اضرار ادویه و لوازم آرایشی با کیفیت پائین و غیر ستندرد مصئون سازند.

در صورت بی توجهی مصرف کننده نسبت به نگهداری درست، ممکن است آلودگی در لوازم آرایشی ایجاد گردد که در اثر استفاده مجدد باعث انتقال باکتری به چشم خواهد شد.

باکتریها نمیتوانند در محیط خشک رشد نمایند ولی در محیط مرطوب به سادگی رشد مینمایند بناءً در وقت استفاده از مواد و یا لوازم متذکره توجه جدی صورت گیرد.

باید اظهار کرد اینکه شرکت های تولید کننده لوازم آرایشی برای جلوگیری از بروز آلودگی ها مواد محافظوی را در ترکیب محصولات خود علاوه مینمایند و این عمل الی سپری شدن تاریخ استفاده آنها مصئون بوده و باید در وقت استفاده از آنها خیلی محتاط بود تا تاریخ استفاده لوازم آرایشی سپری نشده باشد چرا که خطر ایجاد امراض مختلف جلدی شده و همچنان در صورت استفاده در اطراف چشم نیز مشکلات قابل دقت را بمیان می آورد، یعنی تاریخ ختم استفاده در لوازم آرایشی خیلی با اهمیت است.

ضمناً موجودیت ادویه باکیفیت پائین در مارکیت های کشور نیز یک خطر جدی برای مریضان و طبیبان بوده که استفاده از آنها در وقایه و تداوی امراض، تلفات و خسارات ناگوار را در پی داشته میتواند. مثلاً استفاده ادویه بی کیفیت عامل پیشرفت امراض مختلفه در سیستم های جهاز هضمی، قلبی وعائی، جلدی، بولی تناسلی، عصبی و خلاصه تمام عضویت گردیده و امکان از بین رفتن مصرف کننده (مریض) خواهد گردید و در صورتیکه از ادویه با کیفیت پائین در تداوی و یا وقایه امراض هم استفاده گردد باعث به تأخیر افتیدن تداوی و سیر مرض میگردد.

نقش منابع بشری در تحول اداره

نمای از پروسه رقابت آزاد جهت جذب

کارمندان مسلکی

متأسفانه در کشور عزیزما افغانستان جنگ های طولانی به وقوع پیوسته همه نهاد های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور را تخریب نمود که از جمله نظام اداری نیز آسیب فراوان متحمل گردید از همین جهت بود اداره بنام کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی که هدف آن از ایجاد اداره سالم که در آن مامورین و کارمندان دولت به اساس لیاقت شایستگی و تخصص مقرر گردند تأسیس گردید اهداف کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی برای زمینه ارتقای ظرفیت کاری جهت ایجاد اداره سالم خدمتگار فراهم کننده است و تا کارکنان آماده شوند که هرگونه عوامل رکود فساد در اداره را با حصول تجارب موثر و کاری در داخل و خارج یابد تا کارکنان ذکور و اناث در سیمناها ورکشاپ ها اشتراک کنند و از آموزش های تاثیر گذار بهره بگیرند.

منابع بشری نقش بسیار مهم و حیاتی در طرح، و اجرای استراتژیک اداره به عهده دارد. در قرن اخیر به منابع انسانی به عنوان عنصر هوشمند توجه شده که با مهارت و خلاقیت خود نقش اساسی در سیستم ایفا می کند.

نیروی انسانی در یک کشور جز سرمایه ارزشمند به شمار می آید و ایجاد انگیزه های کاری خلاقیت و نوآوری به شیوه مدیریت بستگی دارد.

به وجود آوردن محیط کاری مناسب، بهبود روابط انسانی در محیط کار و ارزش گذاری برای فکر ها از شیوه های است که مدیریت باید اعمال کند.

کشور های در حال توسعه از دو منبع (سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی) بهره میگیرند اما بهره بیشتر از سرمایه انسانی دارند. و همین سرمایه است که میتوان به عنوان پشتوانه بزرگ اجتماعی قرار بگیرد.

ملکی تشکیل میشود.

مدیریت منابع بشری یک بخش اساسی در تمام ادارات دولتی بوده و بر مبنای این اندیشه استوار است که کارکنان باید منحصی یک انسان در نظر گرفته شود. و اهداف منابع بشری این است که اشخاص واجد شرایط برای بست های مورد نظر انتخاب گردند و پرسونل انکشاف یابد تا آنها قادر شوند وظایف محوله خویش را به وجه احسن انجام دهد.

مدیریت منابع بشری برای درک جوانب انسانی در یک اداره و اهمیت استراتژیک آن حایز اهمیت میباشد. وظایف منابع بشری مرتبط به بخش اداری بوده و شامل یک سلسله مسایل معین از قبیل پروسه انتخاب دقیق و فورمول بندی شده و ارزیابی پرسونل میباشد که در تمام سازمانها قابلیت تطبیق و کاربرد را دارد.

وظایف عمده منابع بشری عبارت از انتخاب کارکنان جدید، اعلان بست های خالی، تحلیل و تجزیه درخواست ها، ارزیابی ها و مصاحبه ها، انکشاف مهارت ها و قابلیت ها ترتیب و تنظیم مسایل اطلاعاتی در باره هر کاندید میباشد. مدیریت منابع بشری منحصی یک پروسه دورانی عمل مینماید که بعد از تحلیل و تجزیه اهداف و مقاصد در رابطه به یک وظیفه معین و شایستگی های اساسی مورد ضرورت یک کارمند، شرایط مدیریت منابع بشری و پلان برای پروسه استخدام را توضیح میدارد. از کارمند جدید دعوت میشود و یک ارزیابی مطابق نیازمندی های وظیفوی صورت میگردد. شخص مناسب به اداره مقرر میشود و به اداره معرفت حاصل میکند و در جریان استخدام ضرورت برای انکشاف کارمند وجود خواهد داشت. اگر کارمند وظیفه را ترک میکند مدیریت منابع بشری برای استخدام یک کارمند خوب و مناسب جستجو خواهد کرد که این پروسه را از ابتداء دوباره آغاز مینماید.

اخیراً ورکشاپ دوازده روزه تحت عنوان مرور کلی بر مدیریت منابع بشری جهت ارتقای ظرفیت که در آن تعداد (۲۵) نفر از کارکنان اداره ملی ستندرد اشتراک ورزیده بود از طرف انستیتوت خدمات ملکی در این اداره دایر گردید. که بحث روی مسایل ساختار تشکیلاتی ریاست منابع بشری، پلان گذاری تحلیل و ظایف، لایحه وظایف و مقرر طرز سلوک کارکنان خدمات ملکی و بحث بیشتر روی تنظیم پروژه های کوچک منابع بشری بصورت گروهی صورت گرفته.

روش های را که این گروه در این ورکشاپ آموخته کاملاً برای کارمندان جدید موثر و کاملاً تغییر مثبت در کار آنها رونما گردیده.

آموزش و انکشاف باعث میشود که با توجه به تغییرات مکرر در ماهیت و محتوای وظایف به طور موثر وظایف خود را انجام دهد. به این اساس آموزش و انکشاف به منزله مهمترین فعالیت اداری به طور فراینده تشخیص داده شده و بصورت کلی پروسه آموزش یک کوشش مداوم و برنامه ریزی شده مدیریت منابع بشری است.

نکته لازم به یاد آوری میدانم که نقش منابع بشری در یک اداره مهم بوده که این بخش میتواند به تجزیه، تحلیل و شناسائی مربوط به کارکنان پرداخته و موضوعاتی را در موقعیت خوبی اداره و موفقیت های استراتژیک اداره نقش مهمی دارند مشخص کند و این بخش در موضوعاتی مانند پذیرش بهترین کارکنان، آموزش، پاداش و بالا بردن سطح مسولیت پذیری کارکنان می تواند توصیه های موثری ارایه دهد مشکلات کارکنان را پیش بینی کند پیش از آنکه مشکلات کارکنان جدی شود به حل آنها بپردازد. بخش منابع بشری می تواند اداره را در حصص چگونگی انجام صحیح و درست از این کارها راهنمایی کند.

هر اداره برای موفقیت و رسیدن به اهداف خویش تنها از طریق منابع بشری خوب موفق خواهد شد. مدیریت منابع بشری یکی از دانش های ضروری برای هدایت کارکنان اداره است که شاهد مهمترین مهارت برای مدیران در اداره و تلاش های گروهی بشمار آید.

اهداف مدیریت منابع بشری از اهداف کلی اداره بوده و جزء از مدیریت اداره در سطح خدمات

د افغانستان د ملی نهایی

ستندردونو لړ لیک

انجنیر عزت الله صدیقی

په افغانستان کې دا لومړۍ ځل دی چې ملی ستندردونه د هیواد په کچه په ملی سطحه جوړیږي. دا ستندردونه د خوتیرو کلونو راهیسې د نړیوالو منل شویو تګلارو سره سم په تخنیکي کمیټو کې د تخنیکي پلوه تر هر اړخیزه خپرونو وروسته نهایی شوی دی.

په تخنیکي کمیټو کې خصوصی سکتور، علمی بنسټونو، دولتي ادارو او نورو اړونده نهادونو استازی غړیتوب لري. لومړۍ د دې ستندردونو مسودې د ستندرد ملی ادارې او یا هم د بلې هرې مرجع، ادارې، خصوصی سکتور، علمی بنسټونو لخوا کیدای شي تخنیکي کمیټې ته وړاندې شي.

پدې ترڅ کې اړونده تخنیکي کمیټه دغه وړاندې شوې مسودې په خپل کاري پلان کې نیسي او وروسته د هغو د نهایی کولو لپاره اړونده مطالعات ترسره کوي. په هره مسوده باندې کیدای شي اړونده کمیټه څو غونډې دایرې کړي، او پدې تخنیکي کمیټو کې دغه ستندرد په اکثریت رایو سره یوازې د تخنیکي پلوه تایید کړي.

کله چې دغه ستندرد په تخنیکي کمیټه کې تایید شو، د ملی ستندرد د قانون او تګلارو سره سم د ستندرد ملی ادارې لخوا د ستندرد عالي شورا ته د تصویب او منظوري لپاره وړاندې کیږي. د دغې شورا د تصویب او منظوري وروسته دا ستندرد بیا د نړیوالو تګلارو سره سم په رسمی توګه د ستندرد ملی ادارې لخوا خپریږي، او هر څوک کولای شي دغه ستندرد د ستندرد ملی ادارې لخوا په ټاکلې بیه ترلاسه کړي.

تر اوس مهاله، د پورتنیو تګلارو سره سم د افغانستان د ستندرد ملی ادارې لاندې ستندردونه د تخنیکي کمیټو له لارې تایید کړي او د تصویب لپاره د ستندرد عالي شورا ته وړاندې شوي. وړاندې شوی ستندردونه په څو سکتورونو پورې اړه لري لکه د نساجیو، برقی وسایلو، خوراکي توکو، نفتي توکو او د چاپیریال ستندردونه.

د یادولو وړ ده چې دا ستندردونه د نړیوالو ستندردونو پر بنسټ د هیواد د جغرافیایي، اقلیمي، اقتصادي او ټولنیزو مسایلو په پام کې نیولو سره سم جوړ شوي دي.

د نهایی شو ستندردونو لړلیک:

د ابلن ګاز د مشخصاتو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۱۰۱:۲۰۱۰

د ممیزو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۱۰۲:۲۰۱۰

د معمولي او کلکو غنمو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۱۰۳:۲۰۱۰

د مایع خوراکی غوړیو او شحمیاتو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۰:۱۰۴

د اوړو د غنمو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۰:۱۰۵

د لاسی او بدلو شویو غالبو په تارو کې د پنبه یی نخو د مشخصاتو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۰:۱۰۶

د الوتکو د سون توکو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۰۷

د خیاطی پنبه یی نخو د مشخصاتو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۰۸

د هوا د څرنګوالی (کیفیت) ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۰۹

د کیبل د ملحقاتو لپاره د اړتیا وړ آزمویښي ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۰

د هوایی خطونو المونیمی لینونو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۱

په جستو پوښل شوی فولادی لینونو د هادی لپاره ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۲

د برق هادی مدور سیمونو ستندرد (د هوایی خطوطو لپاره)

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۳

د لوړ ولتاژ (۱۰۰۰ څخه لوړ ولت) کیبلونو د ټاکلو لارښود

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۴

د انسولیترونو هم غړی او تعریف، قاعدې او تګلارې ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۵

د ټیټ ولتاژ سیستمونو لپاره د انسولیترونو هم غړی او د

اړتیا وړ لوازمو ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۶

د داخلي او آزاد هوایی انسولیترونو د مشخصاتو ستندرد
د ۱۰۰۰ څخه لوړ نامی ولت سیستمونو لپاره

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۷

د هوایی لاینونو د انسولیترونو ستندرد د ۱۰۰۰ څخه لوړ
نامی ولت او د متناوب سیستمونو لپاره کاشی او شیشه
یی انسولیترونه او د کپ او پن قسم مشخصات

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۸

د هوایی لاینونو د انسولیترونو ستندرد د ۱۰۰۰ څخه لوړ
نامی ولت او د متناوب سیستمونو لپاره کاشی او شیشه
یی انسولیترونه

منل شوی تعریف، د آزمویښي تګلاره او معیارونه

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۱۹

د هوایی لاینونو د انسولیترونو ستندرد د ۱۰۰۰ څخه لوړ
نامی ولت

او د متناوب سیستمونو لپاره کاشی انسولیترونه او د
اړدو میلو مشخصات

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۲۰

د برقی ټکان په وړاندې د ساتنې ستندرد

د ملی ستندرد شمیره AS ۲۰۱۱:۱۲۱

چگونه می توان اجناس با کیفیت را تشخیص داد؟

تحلیل عمیق مسایل مربوط به کیفیت را مطالعات و تحقیقات اختصاصی انجام می دهد و ما در اینجا با ارائه عمده ترین مفاهیم که برای مستهلكین محصولات مختلف ضروری پنداشته می شود اکتفا می نماییم.

تحقیقات علمی نشان می دهد که کیفیت از مسایل پیچیده تخنیکی و اقتصادی بوده و بی نهایت تغییر پذیر و غیر ثابت است. کیفیت تحت تاثیر عوامل زیاد تخنیکی و اقتصادی قرار دارد.

در نتیجه تحقیقات و مطالعات تخنیکی خاصیت و اقتصادی کیفیت، ستدرد ها تدوین و در آنها شاخص های کیفی برای ارزیابی کیفیت مشخص گردیده است.

قابل تذکر است که تمام خواص محصول شامل کیفیت محصول نبوده، کیفیت محصول نظر به تقاضا و نیازمندی مصرف کننده برای محصول

کیفیت مجموعه خواص بوده، که موثریت آن نظر به موارد استعمال محصول پیش بینی میگردد و برای بر آورده شدن تقاضا ها و نیازمندی های مشخص در نظر گرفته می شود.

یا به عباره دیگر کیفیت تعیین کننده شایستگی محصول برای استفاده مطلوب آن است. کیفیت محصول دارای جنبه های ذیل می باشد:

- مطالعه و تحقیق تخنیکی و اقتصادی کیفیت
- مطالعه و تحقیق پرنسب ها و میتودهای تامین کیفیت
- مطالعه پراپلم های اقتصادی، اجتماعی و حقوقی کیفیت
- اطلاعات در باره کیفیت، میتودها و وسایل حفاظت و انتقال آنها.

مشخص پیش بینی می شود. بنابراین زمانیکه محصول نتواند نیازمندی های مطلوب مشتری را مرفوع سازد، کیفیت محصول ممکن متقرب به صفر شود. چون کلمه محصول در متن بالا این مقاله مکرراً استفاده گردیده، بناءً لازم است محصول را نیز تعریف نماییم.

محصول عبارت از نتیجه ترکیب عوامل تولیدات است، که در پروسه تولید طبق پلان به دست آمده و نیازمندی مشخص را مرفوع می سازد. یا به عباره دیگر حاصل کار فکری و جسمی انسان است، که در اثر فعالیت های تولیدی و اقتصادی به دست آمده و قسمتی از نیازمندی انسان را مرفوع می سازد از قبیل لباس، غذا، ابزار کار و غیره.

مراحل ارزیابی کیفیت محصولات

در حال حاضر در تمام موسسات تولیدی کشورهای پیشرفته صنعتی جهان ارزیابی معیار کیفیت به صورت سیستماتیک و منظم صورت می گیرد، این ارزیابی ها ممکن برای اهداف متفاوت صورت گیرد. طور مثال مقایسه محصول یا نمونه های مقایسوی، ارزیابی معیار کیفیت که یکی از اجزای اساسی سیستم کنترل است، تامین کیفیت محصولات و غیره. واحد کیفیت محصولات عبارت از معیار کیفیت است، که درین بحث نمیتوان تمام مراحل ارزیابی را تشریح و توضیح نمود.

قبلاً تذکر یافت که تشخیص مکمل اجناس با کیفیت نیازمند تحقیقات و مطالعات زیاد است، که هر شاخص آن یک بحث بزرگ علمی بوده و هر محصول در لابراتوار ها تجزیه و تحلیل شده با اندازه گیری پارامتری و همچنان با بررسی های بصری مورد آزمایش قرار می گیرد.

برای شناخت اجناس با کیفیت که نیازمند آزمایشات فوق نیستند، به مارک (علامت) جنس که نشان دهنده انطباق با ستندرد های مربوطه است، باید توجه شود.

هدف این مارک (علامت) اطمینان به مشتری یا مستهلك است. درینصورت امتعه ساخته و عرضه شده با ستندرد مربوطه مطابقت داشته و مطابقت

شاخص های کیفیت محصول را با ستندرد های معینه تامین می نماید، تا در تطبیق مارک (علامت) کیفیت و سرتیفیکیت نکات آتی رعایت گردد:

- علامت تثبیت شده
- علامت انطباق مشخصات محصول را با شاخص های کیفیت

محصول نشان میدهد.

- علامت نشان دهنده اطمینان به مستهلك است، تا آزمایشات مجدد و اضافی را بالای محصول دارای مارک انجام ندهند.

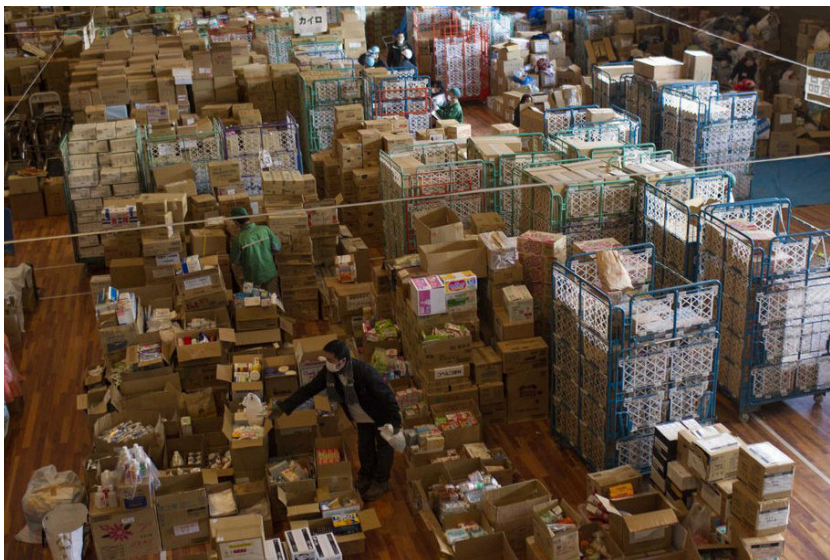
- علامت نشان بی خطری محصول مورد نظر است.

- علامت نشان دهنده تحت کنترل و آزمایش قرارگرفتن محصول در پروسه تولید است.

علاوه بر علامت توضیح ترکیبات و مشخصات جنس در لیبل جنس نیز ذکر می گردد. این مشخصات قرار ذیل است:

تاریخ تولید و انقضاء، نام کشور تولید کننده، نام کمپنی تولید کننده ترکیب محصول، اندازه، شکل، رنگ، شرایط استفاده و غیره.

در صورت امتعه مورد نیاز در بازار ها دارای علامت و یا مشخصات نباشد، درینصورت میتوان از حواس پنجگانه (حس باصره، لامسه، ذایقه، شامعه، صامعه) و اثر گذاری و اعمال فشار نیز در تشخیص کیفیت اجناس استهلاکی، استعمالی و غذایی تا حد امکان استفاده نمود.

کیفیت هر محصول معمولاً وابسته به کیفیت مواد خام، نیمه خام، مصنوعات ترکیب کننده و غیره میباشد، که از سایر فابریکات تولیدی به دست می آید.

Afghan National Standards Authority
(ANSA)

Treaty Organizations (e.g. WTO, SAFTA, SARSO)

Regulations Governing Measures in
Commerce (e.g. petro pumps,
Scales in the market)

Develops national standards and
adopts international standards

Facilitation of worldwide acceptance
of certification results

Provide accurate, reliable
measurement calibration services

The Afghan National Quality Infra-
structure

National Measurement Institute

International Cooperation

Weights and Measures System

National Standards Body

National Conformity Assessment
Body

Commercial Providers of calibration
and product certification services

Private-Sector Involvement

Industry Determines and

Communicates their Measurement
Needs and services requirements

Consumer protection –consumers get-
ting what they paying for

Industry participation in Standards
development technical committees

Industry Product Testing &

Certification Laboratories can be
Accredited. Companies Become
ISO 9001 Certified.

Capacity building of industry

Technical Services

Industry input concerning technical
barriers to trade

These activities provide a vital link to global trade, market access and export competitiveness as they contribute to consumer confidence in product safety, quality, health and the environment. Afghanistan needs to develop a national trade promotion strategy and national quality policy that combines the resources of various Ministries and the Afghan National Standards Authority to build the necessary infrastructure for those products that would make a real impact to the export performance of the country, with assistance of a willing donor community.

the more true for agricultural products. A prerequisite is the existence of a quality infrastructure that meets international standards and that monitors the production chains and furnishes the proof required. If this infrastructure is not in place or if it is underdeveloped, the lack of acceptable proof can constitute a technical barrier to trade. Indeed, with the growing number of standards and technical rules imposed by the market and the ever higher demands, technical barriers to trade are becoming an increasingly important issue.

In the case of a national quality infrastructure, we must at the very least, ensure access to international standards and technical regulations, guarantee reliable measurements, and set up a system that will allow accreditation of Afghan testing and certification facilities in such a way that the results of these bodies will be internationally recognized and accepted. A quality infrastructure also supports local industries and consumers. In most cases, Afghanistan will have to utilize voluntary standards and mandatory technical regulations that conform to international requirements. For instance, when exporting agricultural and food products, it is necessary as a minimum to demonstrate compliance with international sanitary, phytosanitary and safety standards. Other specifications must also be met such as those related to packaging and labeling.

As part of Afghanistan's quality infrastructure, there is a need access to credible conformity assessment services. These are needed for a variety of purposes, including:

Demonstration that products, processes, services, commodities and personnel meet required specifications. These may include requirements specified under regulations (domestic or foreign), purchasers' specifications, trade agreements etc.

Improving international trading opportunities by reducing technical barriers to trade and demonstrating compliance with specifications of international standards, technical regulations and commercial specifications.

Afghan producers must ensure that their exported products comply with stated requirements, whether standards, technical regulations or contractual obligations. Capacity building in this context is largely focused on the capabilities of the testing, certification, and conformity assessment capacity of the Afghan National Standards Authority. Afghan products must meet or exceed the requirements of international standards.

Building a quality infrastructure that will enable Afghan enterprises to meet the demands of a multi-lateral trading system and to ensure and to prove that their products conform to international standards for both business buyers and of regulatory authorities. This is a complex challenge that has to be met in several organizational dimensions including the public and private sector sectors, academia, trade associations, and other stakeholders.

Private sector involvement is crucial to the overall success of a national quality program; they are the ultimate beneficiaries of such a program.

that some exporters find it extremely difficult, if not impossible to meet regional and international standards and proof of compliance.

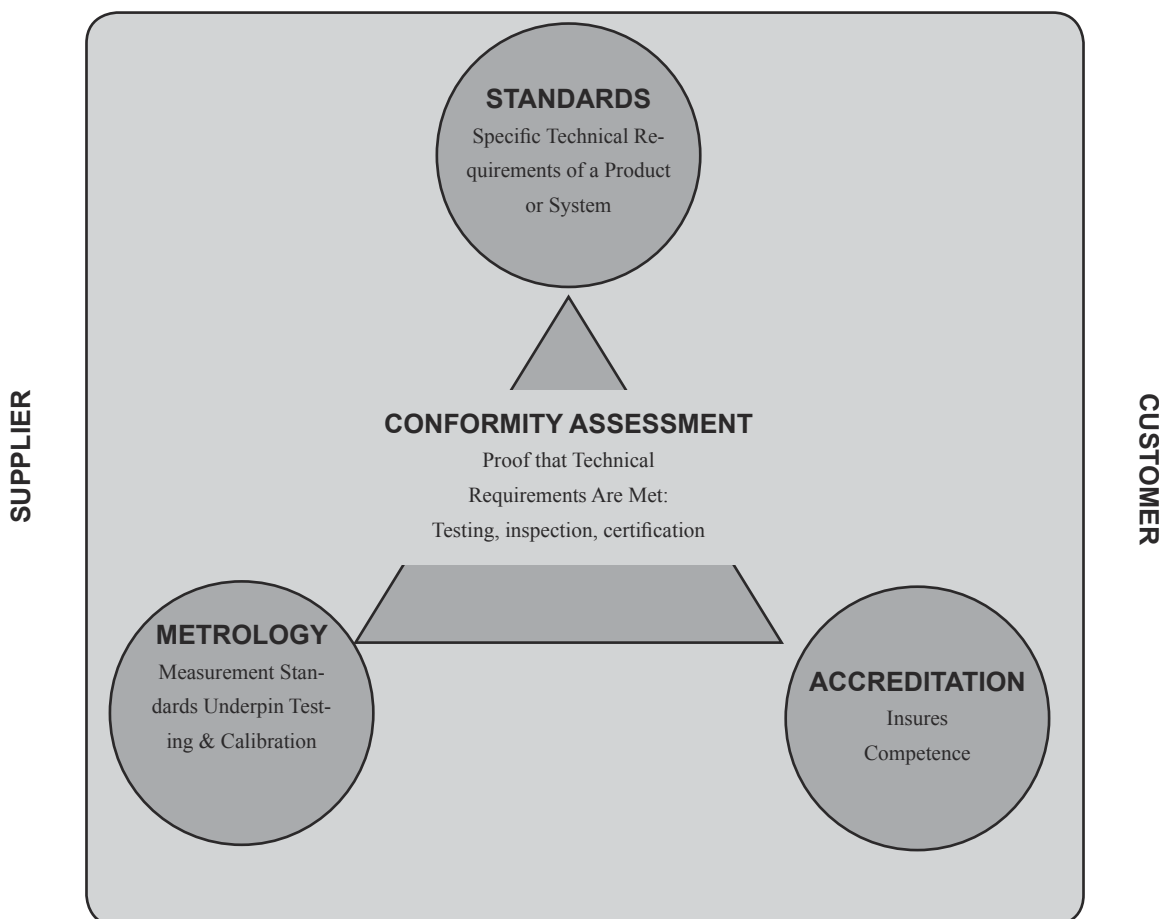
The three main components of the quality infrastructure are metrology, standardization and conformity assessment. The benefits of implementing a quality infrastructure for improving economic efficiency and providing access to world markets cannot be achieved without the ability to make reliable measurements and to be able to demonstrate that products conform to the requirements specified in the standards.

These activities provide a vital link to global trade, market access and export competitiveness as they contribute to consumer confidence in product safety, quality, health and the environ-

ment. These elements are the components of what we call a National Quality Infrastructure.

What is a quality infrastructure? Metrology, standards, conformity assessment and quality management are vital to products and product processes; although consumers are not always aware of it. Yet these same consumers often use quality marks from product certifiers as a guide when making purchasing decisions. Each and all of the quality infrastructure components are essential to production and trade, and they are closely related.

To improve export potential of Afghanistan, producers must meet the requirements of the target markets in terms of quality, safety, reliability, environmental compatibility and hygiene and they must be able to provide credible proof of this. This is all

The Quality Infrastructure

Why does Afghanistan need a quality Infrastructure?

As part of its endeavor to increase exports, Afghanistan needs to introduce international standards and conformity assessment procedures and promote their adoption and implementation in order to take advantage of export opportunities in the short and medium term and becoming a Member of WTO in the long-term.

There are many technical challenges facing Afghan exports

In the country's quest to increase the export trade, specifically to markets outside the Southern Asian region there is the general lack of technical capacity, skilled scientists, technicians, engineers, scientific equipment, and facilities capable of testing and certifying Afghan products in accordance with international standards. A second technical challenge is the lack of in-country testing and certification laboratories in both the private and public sectors. ANSA as well as laboratories in other government agencies are not capable or accredited to perform product testing and issue quality/ safety certificates that would be recognized by potential global trading partners.

Present export technical barriers to trade for Afghanistan include:

Lack of qualified laboratories to test and certify products.

Lack of trained technical staff

Lack of hands on experience in the field of measurement science (metrology)

Lack of basic laboratory equipment and instruments

Lack of a established national accreditation body

Lack of international accepted packaging and labeling capabilities.

Lack of knowledge of the benefit of standards in general and hence the lack of implementation of standards.

Lack of availability and use of international standards

Lack of using international conformity assessment procedures.

Lack of understanding and use of basic quality good manufacturing practices (GMP) and good agriculture procedures (GAP)

There are National Independent Business Associations that issue export authorizations, which implies quality, these authorizations, certificates have no conformity assessment procedures that support compliance to any standard, thus not accepted outside of Afghanistan, but are required for export.

Lack of active participation in international and regional MAS-Q organizations.

The essential ingredients for market competitiveness and economic growth

For Afghanistan to compete and succeed in today's global market, traders, producers and suppliers must not only find a buyer, but must also ensure that their products meet the importing country's quality and safety requirements as well as the customers' expectations. While these requirements are much the same for all suppliers and create a level playing field, evidence suggests

Consumer! Your Role Is Influential.

Every country societies wish to garner the benefits of the wider world of international trade. As a result there is an increasing awareness of the needs to discuss, compare and improve infrastructures in the context of global economic efficiency, and market access for goods and services for both developed and developing countries. This is where metrology, standardization and conformity assessment come in. They enable sustained development and full participation in international trade.

Apart from the technical aspects of establishing and enhancing the aforementioned systems, making the quality infrastructure in a country, consumer participation and contribution in the process is important. Consumers expect that services and products will be consistent in quality, durability and ease of use. Standards are voluntary rules and guidelines that help to ensure that products and services are safe, healthy, and environmentally sound, with improved quality, durability, operational compatibility in a lower cost for consumers.

While the contribution of experts from industry, government and academia are essential to ensure the technical validity of standards, an important element of the standards process is that all interested and materially affected parties must have the opportunity to take part. Consumer and user contribution to the standard development process add a balanced, impartial view and help to produce voluntary standards which reflect more accurately the needs and desires of the entire marketplace. User and consumer influence in standardization benefits both industry and society.

Not only is the consumer prospective integrated into the standardization process, but also participation in the process results in a more informed consumer. These people are more likely to assist in the use and implementation of standards. The role of the informed consumer should extend to encourage the demand for products and services conforming to these standards.

With due consideration to this fact, International Organization for Standardization (ISO) adopted resolution in 1964 to promote consumer participation in standards work. Similar thinking was reflected in the decision taken the same year by International Electro-technical Commission (IEC).

At the international level, Consumers International plays an important role in helping to channel consumers' views into standardization. With 271 members in over 122 countries, Consumer International helps to coordinate consumers' activities in the process. National and international standard bodies need to provide consumer participation in the process. When consumer resources are limited, the priority areas should be determined and consumer participation must be promoted.

Since Afghan National Standards Authority (ANSA) has initiated preparation of National standards in the country and twenty one National Standards were approved by Supreme Council of Standards (SCS) recently in different fields of Food and Agricultural Products, Petroleum Products, Environment, Textile and Electro-technical, it is crucial to develop and launch comprehensive public awareness programs to encourage active contribution and participation of consumers and users in standardization process in Afghanistan.

these commodities. Access to more promising regional and global markets has proved to be challenging for Afghan producers unable to realize and meet market needs.

The Government of Afghanistan is committed to the market economy led by the private sector and has been making efforts to promote investment and support the manufacturing and export industries. One of the valuable steps towards the ambitious goal of building the capacity of Afghan private sector to take the lead in the economic activities was the establishment of the Afghan National Standards Authority (ANSA). ANSA is committed to tackling the technical challenges of building a quality infrastructure, which will include metrology, accreditation, standardization, and conformity assessment including product and system certification, testing and quality.

The purpose of ANSA's Strategic Plan is to provide direction and leadership on how to use the international system of standardization to best advance the social and economic well-being of Afghans in a global economy. This includes, among other things, protection of health, safety and the environment as well as the rewards of trade and economic competitiveness.

Strategy is intended to guide the work of current and future participants in the full range of metrology, accreditation and standardization processes – including development, application and implementation of a National Quality

Infrastructure based on international standards, and best practices. The strategy is aimed at ensuring that standardization activities are organized to improve access to existing and new markets for Afghan goods and service and to build competitive advantage through technology and infor-

mation transfer and global market intelligence. Furthermore, the strategy will help to meet the needs of an evolving regulatory and policy environment and communicate effectively the role and benefits of standardization, metrology, accreditation and conformity assessment practices.

This Strategic Plan has been developed for 2011 – 2015. Considering the complexity of the technical works, the need for adequate financial, human, and technology resources is quite obvious and sensible. Implementation of this strategy is expected to bring in tangible improvements in quality of Afghan goods and services; and thus facilitating access to more lucrative markets with resultant positive impact on trade balance as well as to contribute to the efforts for consumer and environment protection efforts.

Once approved by Supreme Council of Standards, ANSA Strategic Plan will be introduced in a conference to all stakeholders and donors in Afghanistan.

A Turning Point For Development of Quality Infrastructure in Afghanistan

At the international level, standards are becoming a pillar of the new global trading system. As barriers to trade and investment are eliminated and information technologies continue to evolve, standardization is taking on an increasingly important role in global affairs. At the same time, new international agreements and codes are setting out guidelines for a broad range of health,

safety and environment issues.

Equally important are the realities of the Afghanistan fiscal environment. Since 2002 reconstruction of the infrastructures has been focused on by the international community and deemed as the main responsibility of the government of Afghanistan. Sustained economic growth is considered a pillar of success for the Afghan Government. Trade facilitation and economic reconstruction including the rules and institutions that enable market economy through diversified domestic production, effective import substitutions and gradual export promotion are prerequisite to achieve such ambitious goal.

More than two decades of conflict destroyed production capabilities with resultant dependence of imports. Afghanistan runs a trade deficit. Markets across the country are flooded with low quality, mostly smuggled, but inexpensive, imported articles which make the environment tougher for domestic competitors. Production capability progressively declined and the embryonic manufacturing industry seems to be unable to compete with the flood of imports while there is no effective and efficient quality control on

Afghan National Standards Authority

National Standard

2nd Year, fourth Issue, February 2011

